

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

15 Ιουλίου 2024

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 106

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 5121

Ενίσχυση των τουριστικών υποδομών και της τουριστικής εκπαίδευσης, επικαιροποίηση του πλαισίου άσκησης του επαγγέλματος των ξεναγών και των χρονομεριστικών μισθώσεων, ρυθμίσεις τουριστικών φορέων και άλλες διατάξεις για την ενίσχυση του τουρισμού.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδουμε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ Α'

ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Άρθρο 1 Σκοπός

Άρθρο 2 Αντικείμενο

ΜΕΡΟΣ Β'

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ

Άρθρο 3 Οργανωμένη τουριστική κατασκήνωση πολυτελούς διαβίωσης - Προσθήκη υποπερ. ηγ' στην περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4276/2014

Άρθρο 4 Προθεσμία περιβαλλοντικής αδειοδότησης τουριστικών καταλυμάτων και εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής - Προσθήκη άρθρου 7Α στον ν. 4276/2014

Άρθρο 5 Θεσμικό πλαίσιο για τα ξενοδοχεία συνιδιοκτησίας - Τροποποίηση παρ. 11 άρθρου 18 ν. 4276/2014

Άρθρο 6 Κίνητρα για την κατασκευή μικτών τουριστικών καταλυμάτων μικρής κλίμακας - Τροποποίηση παρ. 1 και 4 άρθρου 10Α ν. 4002/2011

Άρθρο 7 Πολεοδομική ενοποίηση ακινήτων σε εγκαταστάσεις ειδικής τουριστικής υποδομής - Τροποποίηση παρ. 4 άρθρου 24 ν. 4179/2013

Άρθρο 8 Καταργούμενες διατάξεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΧΡΟΘΕΤΗΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΛΙΜΕΝΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 2160/1993

Άρθρο 9 Πλωτές εξέδρες εντός μαρινών και καταφυγίων - Προσθήκη παρ. 7 στο άρθρο 29 του ν. 2160/1993

Άρθρο 10 Ειδικές κατασκευές επί λιμενικών εγκαταστάσεων - Τροποποίηση υποπερ. ββ' περ. γ' παρ. 1 και περ. γ' παρ. 2 άρθρου 31, υποπερ. γγ' περ. δ' παρ. 4 άρθρου 34 ν. 2160/1993

Άρθρο 11 Λιμένες ξενοδοχειακών μονάδων - Προσθήκη άρθρου 35Α στον ν. 2160/1993

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΦΥΓΙΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Άρθρο 12 Διατάξεις για τη συνέχιση της λειτουργίας των ορειβατικών καταφυγίων - Τροποποίηση παρ. 12 άρθρου 52 ν. 4280/2014

Άρθρο 13 Διαδικασία έγκρισης Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για την οριοθέτηση των Περιοχών Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης - Μεταβατική διάταξη - Αντικατάσταση περ. β' παρ. 3 άρθρου 29 ν. 2545/1997

Άρθρο 14 Διαδικασία έγκρισης Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για τη δημιουργία σύνθετου τουριστικού καταλύματος σε ιδιωτικά δάση και δασικές εκτάσεις - Μεταβατική διάταξη - Αντικατάσταση περ. ε) παρ. 4 άρθρου 49 ν. 998/1979

ΜΕΡΟΣ Γ'

ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΙΑΤΡΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΙΑΜΑΤΙΚΟΙ ΦΥΣΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

Άρθρο 15 Παροχή υπηρεσιών ιατρικού τουρισμού - Αντικατάσταση παρ. 1 άρθρου 20 ν. 4179/2013

Άρθρο 16 Χρήση και αναγνώριση ιαματικών φυσικών πόρων - Τροποποίηση παρ. 5 άρθρου 3 και παρ. 2 άρθρου 4 ν. 3498/2006

Άρθρο 17 Αναγνώριση ιαματικών φυσικών πόρων - Αντικατάσταση παρ. 4 άρθρου 5 ν. 3498/2006

Άρθρο 18 Καταργούμενες διατάξεις - Κατάργηση περ. ζ) και ιβ) παρ. 1 άρθρου 10 ν. 3498/2006

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΑΠΛΟΠΟΙΗΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ ΑΝΑΖΩΟΓΟΝΗΣΗΣ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 4442/2016

Άρθρο 19 Ρύθμιση κέντρων αναζωογόνησης - Τροποποίηση τίτλου Κεφαλαίου ΛΖ' ν. 4442/2016

Άρθρο 20 Προσθήκη των κέντρων αναζωογόνησης στο πεδίο εφαρμογής του Κεφαλαίου ΛΖ' - Αντικατάσταση άρθρου 268 ν. 4442/2016

Άρθρο 21 Γνωστοποίηση λειτουργίας κέντρων αναζωογόνησης (spa) - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 270, άρθρου 271, παρ. 2 άρθρου 273 και παρ. 1 άρθρου 275 ν. 4442/2016

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΟΙΝΟΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Άρθρο 22 Τουριστικά καταλύματα για την εξυπηρέτηση του οινοτουρισμού - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 25 ν. 4276/2014

Άρθρο 23 Θέσπιση Σήματος Επισκέψιμου Αποσταγματοποιείου - Ποτοποιείου - Προσθήκη άρθρου 25Ε στον ν. 4276/2014

Άρθρο 24 Εξουσιοδότηση για τη λειτουργία επισκέψιμων υδατοκαλλιεργειών που παρέχουν υπηρεσίες αλιευτικού τουρισμού - Προσθήκη παρ. 6 στον ν. 4070/2012

ΜΕΡΟΣ Δ'

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΣΤΗΡΙΞΗ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩΝ ΣΧΟΛΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Άρθρο 25 Δυνατότητα κατάταξης αποφοίτων Ανώτερων Σχολών Τουριστικής Εκπαίδευσης σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα Τουριστικών Σπουδών - Προσθήκη άρθρου 19Α στον ν. 3105/2003

Άρθρο 26 Σπουδαστική μέριμνα των Ανώτερων Σχολών Τουριστικής Εκπαίδευσης - Προσθήκη άρθρου 19Β στον ν. 3105/2003

Άρθρο 27 Απαλλαγές από την καταβολή κομίστρου στα μέσα μαζικής μεταφοράς των δικαιούχων σπουδαστών του Υπουργείου Τουρισμού - Τροποποίηση παρ. 1 και 5 άρθρου 86 ν. 4530/2018

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΩΝ ΣΧΟΛΩΝ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Άρθρο 28 Κριτήρια επιλογής - προκήρυξη πρόσληψης προσωπικού στις Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης Τουρισμού

Άρθρο 29 Υποβολή αιτήσεων συμμετοχής και απαιτούμενων δικαιολογητικών

Άρθρο 30 Διοίκηση Σχολών Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης - Αντικατάσταση παρ. 3 άρθρου 22 ν. 4276/2014

Άρθρο 31 Όργανα διοίκησης Ανώτερων Σχολών Τουριστικής Εκπαίδευσης - Τροποποίηση άρθρου 9 ν. 3105/2003

Άρθρο 32 Πλήρωση θέσεων εκπαιδευτικού προσωπικού - Τροποποίηση παρ. 1 έως 4 άρθρου 11 ν. 3105/2003

ΜΕΡΟΣ Ε'

ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΤΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΞΕΝΑΓΟΥ

Άρθρο 33 Ορισμοί

Άρθρο 34 Δικαίωμα άσκησης του επαγγέλματος του ξεναγού

Άρθρο 35 Ταυτότητα ξεναγού

Άρθρο 36 Κοινωνική ασφάλιση των ξεναγών

Άρθρο 37 Όροι και προϋποθέσεις κατάταξης των ξεναγών σε ασφαλιστικές κλάσεις

Άρθρο 38 Μητρώο Ξεναγών

Άρθρο 39 Ειδικές κατ' εξαίρεση άδειες ξενάγησης

Άρθρο 40 Εποπτεία επί των ξεναγών - Κυρώσεις

Άρθρο 41 Λειτουργία Σχολών Ξεναγών

Άρθρο 42 Προγράμματα επιμόρφωσης

Άρθρο 43 Εξουσιοδοτικές διατάξεις

Άρθρο 44 Μεταβατικές διατάξεις

Άρθρο 45 Καταργούμενες διατάξεις

ΜΕΡΟΣ ΣΤ'

ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΧΡΟΝΟΜΕΡΙΣΤΙΚΩΝ ΜΙΣΘΩΣΕΩΝ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 1652/1986

Άρθρο 46 Έννοια μισθώματος στη χρονομεριστική μίσθωση - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 1 ν. 1652/1986

Άρθρο 47 Χρονομεριστική μίσθωση σε υπό κατασκευή τουριστικές μονάδες - Προσθήκη άρθρου 1Α στον ν. 1652/1986

Άρθρο 48 Δικαίωμα υπομίσθωσης ή παραχώρησης χρήσης καταλύματος - Αντικατάσταση παρ. 2 άρθρου 2 ν. 1652/1986

Άρθρο 49 Υποχρέωση του εκμισθωτή για γνωστοποίηση χρονομεριστικής σύμβασης - Τροποποίηση άρθρου 4 ν. 1652/1986

Άρθρο 50 Κανονισμός λειτουργίας τουριστικής μονάδας - Προσθήκη άρθρου 5Α στον ν. 1652/1986

Άρθρο 51 Ανάκληση απόφασης υπαγωγής - Αντικατάσταση παρ. 1 άρθρου 6 ν. 1652/1986

ΜΕΡΟΣ Ζ'

ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Άρθρο 52 Αποπληρωμή ανεξόφλητων ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων της Υπηρεσίας Εξωτερικού του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού στο Πεκίνο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 4875/2021

Άρθρο 53 Ειδική Επιτροπή Τουρισμού - Προσθήκη άρθρου 4Α στον ν. 4875/2021

Άρθρο 54 Ετήσιο Σχέδιο Ολοκληρωμένης Διαχείρισης - Προσθήκη παρ. 4 και 5 στο άρθρο 6 του ν. 4875/2021

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ

Άρθρο 55 Διαγραφή οφειλόμενων εισφορών για ξενοδοχειακά καταλύματα - Προσθήκη υποπερ. XIV) στην παρ. Γ' του άρθρου 6 του ν. 3766/2009

Άρθρο 56 Χρήση τίτλων ξενοδοχείου στην ίδια περιοχή - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 3 β.δ. της 25ης Νοεμβρίου/7ης Δεκεμβρίου 1937

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΗ ΔΙΑΤΑΞΗ

Άρθρο 57 Καταργούμενες διατάξεις - Κατάργηση άρθρου 4 β.δ. της 25ης Νοεμβρίου/7ης Δεκεμβρίου 1937

ΜΕΡΟΣ Η'

ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Άρθρο 58 Βυθίσεις για τη βελτίωση της υποθαλάσσιας χλωρίδας και πανίδας - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 41 ν. 3153/2003

Άρθρο 59 Συμβούλιο Χορηγίων - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 38 ν. 4276/2014

Άρθρο 60 Επιτροπή Προσφυγών - Αντικατάσταση περ. δ) παρ. 6 άρθρου 4 ν. 3270/2004

Άρθρο 61 Κατάργηση υποχρέωσης καταχώρισης μοναδικού αριθμού γνωστοποίησης στο Μητρώο Τουριστικών Επιχειρήσεων - Αντικατάσταση παρ. 4 άρθρου 2 ν. 4276/2014

Άρθρο 62 Κατάργηση της διαδικασίας θεώρησης του καταλόγου επιβατών από τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 3 ν. 2446/1996

Άρθρο 63 Κυρώσεις επί παράλειψης γνωστοποίησης στοιχείων της οικονομικής δραστηριότητας - Τροποποίηση άρθρου 47 ν. 4442/2016

Άρθρο 64 Δαπάνες του Υπουργείου Τουρισμού παρελθόντων ετών

Άρθρο 65 Δαπάνες Οργανισμού Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας

Άρθρο 66 Δωμάτια προσωπικού κύριων ξενοδοχειακών καταλυμάτων - Προσθήκη άρθρου 1Α στον ν. 4276/2014

Άρθρο 67 Έλεγχοι διαπίστωσης παράβασης οδηγών που διενεργούν τουριστικές μεταφορές - Τροποποίηση περ. 5Α υποπαρ. Η.2 παρ. Η' άρθρου πρώτου ν. 4093/2012

Άρθρο 68 Δυνατότητα μίσθωσης τμημάτων ξενοδοχείων για εκπαιδευτικούς σκοπούς - Αντικατάσταση παρ. 3 άρθρου 1 ν.δ. 3594/1956

ΜΕΡΟΣ Θ'

ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 69 Έναρξη ισχύος

ΜΕΡΟΣ Α'

ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Άρθρο 1

Σκοπός

Σκοπός του παρόντος είναι, στο πλαίσιο της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης:

α) η επίλυση: αα) των πολεοδομικών και αδειοδοτικών ζητημάτων που αντιμετωπίζουν τα τουριστικά καταλύματα, αβ) των προβλημάτων χωροθέτησης που ανακύπτουν στις τουριστικές λιμενικές εγκαταστάσεις, καθώς και αγ) των κωλυμάτων περιβαλλοντικής αδειοδότησης που προκύπτουν στα ορειβατικά καταφύγια,

β) η προώθηση ειδικότερων μορφών εναλλακτικού τουρισμού, ιδίως δε: βα) του ιατρικού τουρισμού, ββ) των κέντρων αναζωογόνησης (spa), βγ) του οινοτουρισμού, και βδ) του αλιευτικού τουρισμού,

γ) η ενίσχυση της τουριστικής εκπαίδευσης μέσα από τη στήριξη των σπουδαστών του κλάδου και των ιδίων των σχολών,

δ) ο εκσυγχρονισμός του πλαισίου που διέπει το επάγγελμα των ξεναγών και των χρονομεριστικών μισθώσεων,

ε) η βελτίωση της λειτουργίας των δημόσιων φορέων τουρισμού και ιδίως: στα) των Οργανισμών Διαχείρισης και Προώθησης Προορισμού και στβ) του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος,

στ) η αντιμετώπιση ειδικότερων ζητημάτων που δυσχεραίνουν την εύρυθμη ανάπτυξη του τουρισμού.

Άρθρο 2

Αντικείμενο

Αντικείμενο του παρόντος είναι:

α) η δημιουργία ενός διακριτού τουριστικού προϊόντος (glamorous camping/glamping),

β) η απλοποίηση της διαδικασίας χωροθέτησης - δημιουργίας πλωτών εξέδρων - εντός τουριστικών λιμένων, μέσω της τροποποίησης του ν. 2160/1993 (Α' 118), καθώς και η έγκριση περιβαλλοντικών όρων επί τουριστικών εγκαταστάσεων, ιδίως όσον αφορά στη διαδικασία της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων,

γ) η ρύθμιση του ελέγχου επί της πιστοποίησης των παρόχων ιατρικού τουρισμού και της διαδικασίας αναγνώρισης των ιαματικών φυσικών πόρων, η τροποποίηση του ν. 4442/2016 (Α' 230) για την υπαγωγή και συνακόλουθα η απλούστευση της παροχής υπηρεσιών κέντρων αναζωογόνησης (spa), καθώς και η οριοθέτηση της πρόσβασης σε οινοτουριστικές εγκαταστάσεις και στις υδατοκαλλιέργειες,

δ) η κατοχύρωση δικαιωμάτων σε μαθητές και πτυχιούχους των Ανώτερων Σχολών Τουριστικής Εκπαίδευσης του Υπουργείου Τουρισμού αντίστοιχων με αυτά που χορηγούνται σε μαθητές και πτυχιούχους σχολών αρμοδιότητας του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, καθώς και η προκήρυξη πρόσληψης προσωπικού, καθώς και επιλογής Διευθυντών, για τη στελέχωση των Σχολών Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης Τουρισμού,

ε) η θέσπιση ενός νέου και σύγχρονου νομοθετήματος για τους ξεναγούς,

στ) η τροποποίηση του ν. 1652/1986 (Α' 167) για τις χρονομεριστικές μισθώσεις, ώστε να συμβαδίζουν με το ευρύτερο σύγχρονο ευρωπαϊκό πλαίσιο,

ζ) η θέσπιση και τροποποίηση διατάξεων για την ενίσχυση τουριστικών φορέων και την αντιμετώπιση γενικότερων προβλημάτων που ανέκυψαν στον τουρισμό.

ΜΕΡΟΣ Β'

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ

Άρθρο 3

Οργανωμένη τουριστική κατασκήνωση πολυτελούς διαβίωσης - Προσθήκη υποπερ. ηη' στην περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4276/2014

Στο τέλος της περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4276/2014 (Α' 155), περί κατηγοριών τουριστικών καταλυμάτων, προστίθεται υποπερ. ηη' ως εξής:

«ηη. Οργανωμένη τουριστική κατασκήνωση πολυτελούς διαβίωσης (glamping): Οι οργανωμένες τουριστικές κατασκηνώσεις πολυτελούς διαβίωσης (glamping) είναι κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα, τα οποία ανεγείρονται με όρους δόμησης οργανωμένων τουριστικών κατασκηνώσεων σε εκτός σχεδίου περιοχές, στα οποία παρέχεται η δυνατότητα διαμονής, εστίασης και αναψυχής τουρι-

στών σε εγκαταστάσεις φιλοξενίας. Οι εγκαταστάσεις φιλοξενίας δύναται να είναι διαφόρων τύπων και μεγεθών, να διαθέτουν κατασκηνωτικά μέσα ή ημιμόνιμες δομές υψηλής αισθητικής που συναρμολογούνται, ενώ κατά τη χρήση τους ενώνονται με υπεδάφια δίκτυα υποδομών και συστημάτων ύδρευσης, αποχέτευσης και ηλεκτροδότησης.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Τουρισμού και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μετά από εισήγηση του Ξενοδοχειακού Επιμελητήριου Ελλάδος (Ξ.Ε.Ε.), καθορίζονται οι τεχνικές προδιαγραφές των ως άνω δομών φιλοξενίας και εξειδικεύονται τεχνικά θέματα που αφορούν ιδίως τη στατικότητα, τη μέγιστη επιτρεπόμενη κλίση εδάφους, τις επιτρεπόμενες εγκαταστάσεις, την έγκριση του αρχιτεκτονικού σχεδιασμού, τα συστήματα διαχείρισης νερού και αποβλήτων, την ενεργειακή απόδοση, καθώς και κάθε άλλο ειδικότερο ζήτημα για την εφαρμογή της παρούσας.

Με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού, μετά από εισήγηση του Ξ.Ε.Ε. και γνώμη της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.), τίθενται οι όροι λειτουργίας των οργανωμένων τουριστικών κατασκηνώσεων πολυτελούς διαβίωσης (glamping) και καθορίζονται οι τεχνικές και λειτουργικές προδιαγραφές βάσει των οποίων κατατάσσονται αυτές σε κατηγορία αστέρων.

Το Ξ.Ε.Ε. εξουσιοδοτεί τους διαπιστευμένους φορείς πιστοποίησης από το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης για τη διενέργεια ελέγχων στα τουριστικά καταλύματα της παρούσας και καταρτίζει κατάλογο εξουσιοδοτημένων προς τούτο φορέων.

Το Υπουργείο Τουρισμού και το Ξ.Ε.Ε. αναρτούν στις επίσημες ιστοσελίδες τους επικαιροποιημένο κατάλογο όλων των διαπιστευμένων φορέων για τη διενέργεια επιτόπιων ελέγχων στα τουριστικά καταλύματα του παρόντος, προκειμένου να πιστοποιείται η κατάταξή τους.

Άρθρο 4

Προθεσμία περιβαλλοντικής αδειοδότησης τουριστικών καταλυμάτων και εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής - Προσθήκη άρθρου 7Α στον ν. 4276/2014

Στον ν. 4276/2014 (Α' 155) προστίθεται άρθρο 7Α ως εξής:

«Άρθρο 7Α

Προθεσμία περιβαλλοντικής αδειοδότησης τουριστικών καταλυμάτων και εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής

1. Τα τουριστικά καταλύματα της παρ. 2 του άρθρου 1, που διαθέτουν, μέχρι την 1η Ιουλίου 2024, Ειδικό Σήμα Λειτουργίας (Ε.Σ.Λ.) ή έχουν γνωστοποιήσει τη λειτουργία της δραστηριότητάς τους ή έχουν λάβει έγκριση λειτουργίας της δραστηριότητας, λειτουργούν νόμιμα, ακόμα και αν έχει λήξει η χρονική διάρκεια ισχύος της απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων (Α.Ε.Π.Ο.), εφόσον έχει κατατεθεί, μέχρι την 1η Ιουλίου 2024, αίτημα για την έκδοσή της στην αρμόδια υπηρεσία.

2. Στα τουριστικά καταλύματα που διέθεταν Ε.Σ.Λ. ή γνωστοποίηση λειτουργίας της δραστηριότητας ή

έγκριση λειτουργίας της δραστηριότητας, και λόγω λήξης της Α.Ε.Π.Ο. έχει ανακληθεί το Ε.Σ.Λ. ή έχει διακοπεί η λειτουργία της δραστηριότητας, επαναχορηγείται το Ε.Σ.Λ. και επιτρέπεται, μετά από απόφαση της αρμόδιας υπηρεσίας, η λειτουργία της δραστηριότητας, εφόσον μέχρι την 1η Ιουλίου 2024 έχει υποβληθεί στην αρμόδια υπηρεσία αίτημα για την έκδοση ή παράταση της Α.Ε.Π.Ο. ή την υπαγωγή σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (Π.Π.Δ.).

3. Οι εγκαταστάσεις ειδικής τουριστικής υποδομής της παρ. 3 του άρθρου 1, που διαθέτουν, μέχρι την 1η Ιουλίου 2024, Ε.Σ.Λ. ή έχουν γνωστοποιήσει τη λειτουργία της δραστηριότητάς τους ή έχουν λάβει έγκριση λειτουργίας της δραστηριότητας, λειτουργούν νόμιμα, ακόμα και αν ελλείπει ή έχει λήξει η Α.Ε.Π.Ο. ή δεν έχει υποβληθεί δήλωση υπαγωγής σε Π.Π.Δ., εφόσον έχει κατατεθεί σχετικό αίτημα στην αρμόδια υπηρεσία ή αυτό κατατεθεί ως την 31η Δεκεμβρίου 2024. Εξαιρούνται της εφαρμογής του πρώτου εδαφίου εγκαταστάσεις ειδικής τουριστικής υποδομής που ευρίσκονται σε σύνθετα τουριστικά καταλύματα ή σε Περιοχές Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης.

4. Στις εγκαταστάσεις ειδικής τουριστικής υποδομής, που διέθεταν Ε.Σ.Λ. ή γνωστοποίηση λειτουργίας της δραστηριότητας ή έγκριση λειτουργίας της δραστηριότητας, και λόγω έλλειψης της Α.Ε.Π.Ο. ή έγκρισης δήλωσης υπαγωγής Π.Π.Δ. έχει ανακληθεί το Ε.Σ.Λ. ή έχει διακοπεί η λειτουργία της δραστηριότητας, επαναχορηγείται το Ε.Σ.Λ. και επιτρέπεται, μετά από απόφαση της αρμόδιας υπηρεσίας, η λειτουργία της δραστηριότητας, αν υποβληθεί αίτημα για την έκδοση της Α.Ε.Π.Ο. ή δήλωση υπαγωγής Π.Π.Δ. στην αρμόδια υπηρεσία, έως την 31η Δεκεμβρίου 2024. Εξαιρούνται της εφαρμογής του πρώτου εδαφίου εγκαταστάσεις ειδικής τουριστικής υποδομής σε σύνθετα τουριστικά καταλύματα ή σε Περιοχές Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης.

5. Στις περιπτώσεις των παρ. 1 έως 4 για την προσκόμιση της Α.Ε.Π.Ο. ή της δήλωσης υπαγωγής σε Π.Π.Δ. στην υπηρεσία, η οποία χορηγεί το Ε.Σ.Λ. ή την έγκριση λειτουργίας της δραστηριότητας ή παραλαμβάνει τη γνωστοποίηση λειτουργίας της δραστηριότητας, τίθεται προθεσμία έως την 31η Οκτωβρίου 2025. Μετά την άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου, ανακαλείται το Ε.Σ.Λ. ή η έγκριση λειτουργίας της δραστηριότητας ή διακόπτεται η λειτουργία της δραστηριότητας, σύμφωνα με τα άρθρα 3 και 4.»

Άρθρο 5

Θεσμικό πλαίσιο για τα ξενοδοχεία συνιδιοκτησίας - Τροποποίηση παρ. 11 άρθρου 18 ν. 4276/2014

Στην παρ. 11 του άρθρου 18 του ν. 4276/2014 (Α' 155), περί προϋποθέσεων μεταβίβασης της κυριότητας και εκμίσθωσης αυτοτελών διηρημένων ιδιοκτησιών ξενοδοχείων συνιδιοκτησίας («condo hotels»), επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο προστίθενται οι λέξεις «ή του δικαιώματος επιφάνειας, εφόσον το ξενοδοχείο συνιδιοκτησίας ανεγείρεται σε ακίνητο επί του οποίου έχει συσταθεί δικαίωμα επιφάνειας»,

β) στο τέλος της παραγράφου προστίθενται τρία εδάφια, και η παρ. 11 διαμορφώνεται ως εξής:

«11. Η μεταβίβαση της κυριότητας ή του δικαιώματος επιφάνειας, εφόσον το ξενοδοχείο συνιδιοκτησίας ανεγείρεται σε ακίνητο επί του οποίου έχει συσταθεί δικαίωμα επιφάνειας ή η εκμίσθωση των αυτοτελών διηρημένων ιδιοκτησιών ξενοδοχείων συνιδιοκτησίας επιτρέπεται μόνο μετά: α) την έκδοση των οικοδομικών αδειών και των λοιπών προαπαιτούμενων εγκρίσεων για την εκτέλεση των οικοδομικών εργασιών του ξενοδοχειακού καταλύματος, β) τη σύσταση οριζόντιων και καθέτων ιδιοκτησιών επί του ξενοδοχείου συνιδιοκτησίας και γ) την έγκριση του Κανονισμού Συνιδιοκτησίας και Λειτουργίας του ξενοδοχείου συνιδιοκτησίας, σύμφωνα με την παρ. 4. Αν τα δωμάτια και διαμερίσματα προς πώληση ή μακροχρόνια εκμίσθωση αναπτύσσονται σε αυτοτελείς κάθετες διηρημένες ιδιοκτησίες, προϋπόθεση για τη σύσταση εμπραγμάτων ή ενοχικών δικαιωμάτων επί αυτών, αποτελεί και η έκδοση της άδειας δόμησης της συγκεκριμένης κάθετης ιδιοκτησίας. Δωμάτια και διαμερίσματα προς πώληση ή μακροχρόνια εκμίσθωση, τα οποία αναπτύσσονται σε αυτοτελείς κάθετες διηρημένες ιδιοκτησίες, μπορούν να κατασκευάζονται σταδιακά και να ενσωματώνονται στη γνωστοποίηση λειτουργίας. Στην περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου τα δωμάτια και διαμερίσματα εντάσσονται σταδιακά στη δυναμικότητα του ξενοδοχείου συνιδιοκτησίας με βάση τις οικείες προδιαγραφές και τις οικοδομικές και λοιπές άδειες και εγκρίσεις.»

Άρθρο 6

Κίνητρα για την κατασκευή μικτών τουριστικών καταλυμάτων μικρής κλίμακας - Τροποποίηση παρ. 1 και 4 άρθρου 10Α ν. 4002/2011

1. Στην παρ. 1 του άρθρου 10Α του ν. 4002/2011 (Α' 180), περί σύστασης διηρημένων οριζόντιων και κάθετων ιδιοκτησιών στα Μικτά Τουριστικά Καταλύματα Μικρής Κλίμακας, προστίθεται περ. γ', και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. α. Επί των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών που περιλαμβάνονται στα Μικτά Τουριστικά Καταλύματα Μικρής Κλίμακας της υποπερ. ζζ' της υποπαρ. α' της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4276/2014 (Α' 155), επιτρέπεται η σύσταση διηρημένων ιδιοκτησιών, οριζόντιων και κάθετων, κατά τις κείμενες διατάξεις και η σύσταση ή μεταβίβαση σε τρίτους ενοχικών και εμπραγμάτων δικαιωμάτων επ' αυτών. Το ποσοστό των δυνάμενων να πωληθούν ή εκμισθωθούν μακροχρονίως τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών δεν μπορεί να υπερβαίνει το δέκα τοις εκατό (10%) της συνολικώς δομούμενης επιφάνειας του μικτού τουριστικού καταλύματος μικρής κλίμακας. Η μακροχρόνια μίσθωση συνομολογείται για χρονικό διάστημα δέκα (10) τουλάχιστον ετών.

β. Η περ. α' εφαρμόζεται μόνον εφόσον συντρέχουν σωρευτικώς οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

αα. Τα Μικτά Τουριστικά Καταλύματα Μικρής Κλίμακας αναπτύσσονται σε γήπεδα ίσα ή μεγαλύτερα των πενήντα χιλιάδων (50.000) τ.μ. και μέχρι εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) τ.μ..

ββ. Τα ξενοδοχεία που συμπεριλαμβάνονται σε αυτά πληρούν έξι (6) κριτήρια κτιριοδομικής και πολεοδομικής αναβάθμισης.

γ. Για τη σύσταση διηρημένων ιδιοκτησιών επί των μικτών τουριστικών καταλυμάτων μικρής κλίμακας δεν εφαρμόζεται η παρ. 2 του άρθρου 1 του ν.δ. 1024/1971 (Α' 232)».

2. Στο τέλος της παρ. 4 του άρθρου 10Α του ν. 4002/2011, περί του συντελεστή δόμησης των Μικτών Τουριστικών Καταλυμάτων Μικρής Κλίμακας, προστίθεται τρία εδάφια, και η παρ. 4 διαμορφώνεται ως εξής:

«4. Τα Μικτά Τουριστικά Καταλύματα Μικρής Κλίμακας υπόκειται στους όρους και περιορισμούς της εκτός σχεδίου δόμησης τουριστικών εγκαταστάσεων. Ο συντελεστής δόμησης είναι ενιαίος για το σύνολο του μικτού τουριστικού καταλύματος μικρής κλίμακας και δεν μπορεί να υπερβαίνει το 0,2 και ειδικώς για τα κατοικημένα νησιά, πλην των νήσων Κρήτης, Κέρκυρας, Εύβοιας και Ρόδου, το 0,12. Για τον υπολογισμό της μέγιστης εκμετάλλευσης και των λοιπών όρων και περιορισμών δόμησης, η έκταση στην οποία αναπτύσσεται το μικτό τουριστικό κατάλυμα νοείται ως ενιαίο σύνολο. Εφόσον στα μικτά τουριστικά καταλύματα μικρής κλίμακας περιλαμβάνονται ξενοδοχείο πέντε (5) αστέρων και εγκατάσταση ειδικής τουριστικής υποδομής κατά το στοιχείο β) της υποπερ. δδ' της περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4276/2014, το ποσοστό των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών, που δύνανται να πωληθούν ή εκμισθωθούν μακροχρονίως, ορίζεται στο τριάντα τοις εκατό (30%) και ο συντελεστής δόμησης προσαυξάνεται κατά 0,02. Η προσαύξηση του συντελεστή δόμησης αφορά μόνο στην κατασκευή εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής. Ειδικότερες διατάξεις, με τις οποίες έχουν καθορισθεί μικρότεροι συντελεστές δόμησης ή αυστηρότεροι όροι και περιορισμοί δόμησης για την τουριστική αξιοποίηση συγκεκριμένων γηπέδων, διατηρούνται σε ισχύ.»

Άρθρο 7

Πολεοδομική ενοποίηση ακινήτων σε εγκαταστάσεις ειδικής τουριστικής υποδομής - Τροποποίηση παρ. 4 άρθρου 24 ν. 4179/2013

Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 24 του ν. 4179/2013 (Α' 175), περί πολεοδομικής ενοποίησης ακινήτων σε τουριστικές εγκαταστάσεις, προστίθεται η φράση «και εγκαταστάσεις ειδικής τουριστικής υποδομής της παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 4276/2014 (Α' 155)», και η παρ. 4 διαμορφώνεται ως εξής:

«4. Με την επιφύλαξη του άρθρου 29 του ν. 4688/2020 (Α' 101), περί πολεοδομικής ενοποίησης ακινήτων σε τουριστικές εγκαταστάσεις, γήπεδα ή οικόπεδα, που ανήκουν στον ίδιο ιδιοκτήτη ή έχουν μισθωθεί με μακροχρόνια μίσθωση από τον ίδιο μισθωτή και τέμνονται από αγροτικό ή δημοτικό ή επαρχιακό δρόμο ή ρέμα και στα οποία, τουλάχιστον σε ένα από αυτά, έχουν ανεγερθεί ή πρόκειται να ανεγερθούν κύρια ή μη κύρια τουριστικά καταλύματα και εγκαταστάσεις ειδικής τουριστικής υποδομής της παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 4276/2014 (Α' 155), εφόσον τα εκατέρωθεν της οδού γήπεδα ή οικόπεδα

αυτά είναι αυτοτελώς άρθρα και οικοδομήσιμα, θεωρούνται ενιαία έκταση, εφαρμόζονται οι ισχύοντες στην περιοχή, για τις τουριστικές εγκαταστάσεις, όροι δόμησης για το σύνολο της έκτασης αυτής, και εκδίδονται όλες οι απαιτούμενες άδειες και προβλεπόμενες κατά περίπτωση εγκρίσεις από τις αρμόδιες υπηρεσίες για το σύνολο της έκτασης αυτής, επιμερίζοντας σε κάθε τμήμα του γηπέδου ή οικοπέδου το μέρος του συντελεστή δόμησης που του αναλογεί. Στην περίπτωση που στα οικοπέδα της παρούσας επιτρέπονται τουριστικά καταλύματα, των οποίων η δυναμικότητα ορίζεται κατά το άρθρο 3 του από 23.2.1987 π.δ. (Δ' 166), περί των περιοχών γενικής κατοικίας, ή το άρθρο 3 του π.δ. 59/2018 (Α' 114), περί των περιοχών πολεοδομικού κέντρου, η αθροιστική δυναμικότητα που αντιστοιχεί στα δύο οικοπέδα ή γήπεδα κατανέμεται χωρίς περιορισμό μεταξύ των δύο οικοπέδων ή γηπέδων χωρίς υπέρβαση της αθροιστικής δυναμικότητας, υπό τον όρο ότι εφαρμόζονται οι ισχύοντες όροι δόμησης και τα καταλύματα συνενώνονται. Εφόσον η δίοδος μεταξύ των γηπέδων ή οικοπέδων παρουσιάζει στοιχεία επικινδυνότητας, εξασφαλίζεται η ασφαλής και απρόσκοπτη μετακίνηση μεταξύ των γηπέδων ή οικοπέδων με τεχνικό έργο υπόγειας ή υπέργειας ζεύξης. Στην περίπτωση αυτή τηρείται στην επιχείρηση βεβαίωση της αρμόδιας υπηρεσίας περί δυνατότητας κατασκευής του σχετικού έργου, η οποία προσκομίζεται αμελλητί στην αρμόδια Υπηρεσία Τουρισμού κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών καταλληλότητας οικοπέδου/γηπέδου. Η έναρξη λειτουργίας του ενιαίου τουριστικού καταλύματος γνωστοποιείται σύμφωνα με τα άρθρα 39 έως 48 του ν. 4442/2016 (Α' 230), περί απλούστευσης του πλαισίου λειτουργίας των τουριστικών καταλυμάτων. Τα δικαιολογητικά που προβλέπονται στο άρθρο 6 της υπ' αρ. 8592/17.5.2017 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Τουρισμού (Β' 1750), περί απλούστευσης της διαδικασίας έναρξης λειτουργίας τουριστικών καταλυμάτων, τηρούνται στον φάκελο της επιχείρησης για το ενιαίο τουριστικό κατάλυμα.»

Άρθρο 8 **Καταργούμενες διατάξεις**

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται τα άρθρα 36 έως 41 του ν. 4688/2020 (Α' 101) και η υπ' αρ. 15875/13.10.2020 απόφαση του Υπουργού Τουρισμού (Β' 4642) περί σήματος πιστοποίησης «glamping».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' **ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΛΙΜΕΝΙΚΩΝ** **ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ** **Ν. 2160/1993**

Άρθρο 9 **Πλωτές εξέδρες εντός μαρινών και** **καταφυγίων - Προσθήκη παρ. 7** **στο άρθρο 29 του ν. 2160/1993**

Στο άρθρο 29 του ν. 2160/1993 (Α' 118) προστίθεται παρ. 7 ως εξής:

«7. Εντός του χωροθετημένου θαλάσσιου χώρου μαρίνας ή καταφυγίου επιτρέπεται να τοποθετηθεί σύστημα

πλωτών προβλητών και πλωτών εξεδρών εξαρτημένων ή μη από την ακτή, για την προσαύξηση των εγκεκριμένων θέσεων ελλιμενισμού, που δεν υπερβαίνει το δέκα τοις εκατό (10%) αυτών. Η χρονική διάρκεια τοποθέτησης αυτών δεν υπερβαίνει τα πέντε (5) έτη και τους εννέα (9) μήνες ετησίως, και δεν δύναται να παραταθεί, εκτός αν, πριν από τη συμπλήρωση των πέντε (5) ετών, υποβληθεί αίτηση για την τροποποίηση της άδειας χωροθέτησης της μαρίνας ή του καταφυγίου για την προσαύξηση των θέσεων ελλιμενισμού.

Η προσωρινή τοποθέτηση, σύμφωνα με τις ως άνω προϋποθέσεις, δεν λογίζεται ως τροποποίηση της άδειας χωροθέτησης. Για την τροποποίηση των εγκεκριμένων περιβαλλοντικών όρων της μαρίνας ή του καταφυγίου εφαρμόζεται η παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 4014/2011 (Α' 209). Αν η προσαύξηση των θέσεων ελλιμενισμού δεν υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) των εγκεκριμένων θέσεων, η διαφοροποίηση θεωρείται μικρής κλίμακας και εφαρμόζεται η παρ. 1α του άρθρου 6 του ν. 4014/2011. Ο φορέας διαχείρισης της μαρίνας ή του καταφυγίου καταβάλλει συμπληρωματικό τίμημα, το οποίο καθορίζεται ανά δημιουργούμενη θέση ελλιμενισμού με κοινή απόφαση των Υπουργών Τουρισμού και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών. Το συμπληρωματικό τίμημα καταβάλλεται στον εκάστοτε εκμισθωτή ή στην παραχωρούσα αρχή κάθε τουριστικού λιμένα, χωρίς να απαιτείται τροποποίηση της υφιστάμενης σύμβασης μίσθωσης ή παραχώρησης. Ο φορέας διαχείρισης πριν από την τοποθέτηση των ανωτέρω προσωρινών κατασκευών προβαίνει σε σχετική γνωστοποίηση προς την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Τουρισμού. Η γνωστοποίηση αυτή, που επέχει θέση άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας των ανωτέρω προσωρινών κατασκευών, συνοδεύεται υποχρεωτικά από τεκμηριωμένη μελέτη μηχανικού για την τοποθέτηση και εγκατάσταση των κατασκευών.»

Άρθρο 10 **Ειδικές κατασκευές επί λιμενικών** **εγκαταστάσεων - Τροποποίηση υποπερ. ββ'** **περ. γ' παρ. 1 και περ. γ' παρ. 2 άρθρου 31,** **υποπερ. γγ' περ. δ' παρ. 4 άρθρου 34** **ν. 2160/1993**

1. Στο τέλος της υποπερ. ββ' της περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 31 του ν. 2160/1993 (Α' 118), περί έκδοσης προεδρικού διατάγματος για τη δημιουργία μαρίνας, προστίθενται στις αναφερόμενες χρήσεις τα κτίρια στέγασης Λιμενικών Αρχών και σταθμοί ελέγχου διαβατηρίων, οι σταθμοί λυμάτων/σεντινόνερων και οι εγκαταστάσεις ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, προστίθεται τελευταίο εδάφιο, και η υποπερ. ββ' διαμορφώνεται ως εξής:

«ββ. Καθορίζονται οι επιτρεπόμενες χρήσεις γης, και η κατανομή αυτών ανά τομέα, επί της χερσαίας ζώνης του τουριστικού λιμένα. Μεταξύ των χρήσεων αυτών μπορεί να περιλαμβάνονται αθλητικές εγκαταστάσεις, γραφεία/τράπεζες/κτίρια διοίκησης, τουριστικές εγκαταστάσεις, εμπορικά καταστήματα, καταστήματα παροχής υπηρεσιών, εστιατόρια/αναψυκτήρια/κέντρα διασκέδασης, κατοικίες για μακροχρόνια μίσθωση, χώροι συνάθροι-

σης κοινού/πολιτιστικά κτίρια, χώροι πρασίνου, κτίρια/γήπεδα στάθμευσης και αποθήκευσης, πρατήρια καυσίμων, κτίρια στέγασσης Λιμενικών Αρχών και σταθμοί ελέγχου διαβατηρίων, σταθμός λυμάτων/σεντινόνερων, καθώς και εγκαταστάσεις μέσων μαζικής μεταφοράς και Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.). Επί λιμενικών έργων και κατά μήκος των κυματοθραυστών μπορούν να καθοριστούν υπαίθριες θέσεις στάθμευσης.»

2. Στην περ. γ' της παρ. 2 του άρθρου 31 του ν. 2160/1993, περί κτιρίων που ανεγείρονται μέχρι την οριογραμμή της ζώνης παραλίας, αντικαθίσταται το τρίτο εδάφιο, προστίθενται νέα εδάφια τέταρτο και πέμπτο, και η περ. γ) διαμορφώνεται ως εξής:

«γ) σχέδιο γενικής διάταξης κλίμακας 1:500 ή 1:1.000 των προτεινόμενων ή/και υφιστάμενων έργων και κατασκευών, στο οποίο εμφανίζονται τα στοιχεία της περίπτωσης β', η έκταση των προτεινόμενων προσχώσεων στο θαλάσσιο χώρο, η οριοθέτηση της χερσαίας και θαλάσσιας ζώνης, περιγραφικά στοιχεία όπως το εμβαδόν χερσαίας και θαλάσσιας ζώνης του τουριστικού λιμένα, η μέγιστη κάλυψη στη χερσαία ζώνη και η κατανομή των χρήσεων γης, οι όροι και οι περιορισμοί δόμησης, οι κοινόχρηστοι χώροι και οι συναφείς ρυμοτομικού χαρακτήρα διαρρυθμίσεις (ελεύθεροι χώροι του κυκλοφοριακού δικτύου, κόμβοι εισόδου-εξόδου), η ένταξη των αναγκαίων έργων υποδομής, εντός ευρύτερου περιγράμματος στη χερσαία ζώνη του τουριστικού λιμένα και ο καθορισμός ζώνης ανάπτυξης του έργου στη θαλάσσια ζώνη αντίστοιχα. Ο ελάχιστος αριθμός οικοδομικών τετραγώνων για εμβαδόν χερσαίας ζώνης μικρότερο των δέκα χιλιάδων (10.000) τ.μ. ορίζεται σε δύο (2).

Τα κτίρια ανεγείρονται μέχρι την οριογραμμή της ζώνης παραλίας, πλην ειδικών κατασκευών, απαραίτητων για την εξυπηρέτηση του τουριστικού λιμένα, οι οποίες κατ' εξαίρεση επιτρέπεται να χωροθετούνται και να κατασκευάζονται επί λιμενικών έργων. Οι ειδικές αυτές κατασκευές είναι ο πύργος ελέγχου ναυσιπλοΐας, οι υποσταθμοί και τα ηλεκτροπαραγωγά ζεύγη για την ηλεκτροδότηση των σκαφών, το πυροσβεστικό συγκρότημα, ο οικίσκος σταθμού ανεφοδιασμού καυσίμων και φύλαξης σκαφών, εγκαταστάσεις Α.Π.Ε., τουαλέτες και τουαλέτες ατόμων με αναπηρία. Οι οικοδομικές άδειες για τις άνω κατασκευές, όπου απαιτείται, εκδίδονται από τις κατά τόπο Υπηρεσίες Δόμησης. Η υποβολή του δικαιολογητικού του παρόντος είναι υποχρεωτική για όλες τις κατηγορίες τουριστικών λιμένων.»

3. Το δεύτερο εδάφιο της υποπερ. γγ) της περ. δ) της παρ. 4 του άρθρου 34 του ν. 2160/1993, περί δικαιολογητικών για τη χωροθέτηση και παραχώρηση ζωνών αγκυροβολίου και καταφυγίων τουριστικών σκαφών, αντικαθίσταται ως εξής:

«γγ) σχέδιο γενικής διάταξης κλίμακας 1:1.000 των προτεινόμενων έργων και εγκαταστάσεων, στο οποίο εμφανίζονται τα στοιχεία της περίπτωσης β', η έκταση των προτεινόμενων προσχώσεων στο θαλάσσιο χώρο, η οριοθέτηση της χερσαίας και θαλάσσιας ζώνης, περιγραφικά στοιχεία όπως το εμβαδόν της χερσαίας και θαλάσσιας ζώνης του τουριστικού λιμένα, και υφιστάμενων

η προτεινόμενων υποδομών, οι προτεινόμενες χρήσεις γης, οι όροι και οι περιορισμοί δόμησης. Τα κτίρια εγείρονται μέχρι τη γραμμή παραλίας, πλην ειδικών κατασκευών για την εξυπηρέτηση του τουριστικού λιμένα οι οποίες κατ' εξαίρεση επιτρέπεται να χωροθετούνται και να κατασκευάζονται επί λιμενικών έργων, όπως ορίζεται στην περ. γ) της παρ. 2 του άρθρου 31, υπό την επιφύλαξη του Κώδικα Νομοθεσίας για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς (ν. 4858/2021, Α' 220).»

Άρθρο 11

Λιμένες ξενοδοχειακών μονάδων -

Προσθήκη άρθρου 35Α στον ν. 2160/1993

Στον ν. 2160/1993 (Α' 118) προστίθεται άρθρο 35Α ως εξής:

«Άρθρο 35Α

Τροποποίηση χωροθέτησης υφιστάμενων λιμένων ξενοδοχειακών μονάδων - Μεταβατική διάταξη

Επιτρέπεται η τροποποίηση χωροθέτησης των υφιστάμενων, κατά την 1η Ιουλίου 2024, ξενοδοχειακών λιμένων, οι οποίοι ευρίσκονται στην παραλία προ των ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων. Για την τροποποίηση της χωροθέτησης εφαρμόζονται ανάλογα τα άρθρα 31 και 31Α του παρόντος, υπό την επιφύλαξη του Κώδικα νομοθεσίας για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς (ν. 4858/2021, Α' 220). Ως ξενοδοχειακοί τουριστικοί λιμένες νοούνται όσοι είχαν χωροθετηθεί βάσει του άρθρου 35.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΩΝ

ΚΑΤΑΦΥΓΙΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Άρθρο 12

Διατάξεις για τη συνέχιση της λειτουργίας των ορειβατικών καταφυγίων - Τροποποίηση παρ. 12 άρθρου 52 ν. 4280/2014

Στην παρ. 12 του άρθρου 52 του ν. 4280/2014 (Α' 159), περί ορειβατικών καταφυγίων, επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις: α) η προθεσμία του πρώτου εδαφίου παρατείνεται, β) στο πέμπτο εδάφιο η γνώμη της Διεύθυνσης Δασών καθίσταται σύμφωνη, γ) το έκτο εδάφιο αντικαθίσταται, και η παρ. 12 διαμορφώνεται ως εξής:

«12. Για τα υφιστάμενα ορειβατικά καταφύγια τα οποία λειτουργούν χωρίς νόμιμη άδεια εκδίδεται μέχρι τις 31.12.2025 κοινή απόφαση των αρμοδίων οργάνων των Υπουργείων Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Τουρισμού, υπό την προϋπόθεση έκδοσης διαπιστωτικής πράξης από το Πολεοδομικό Γραφείο της Ειδικής Υπηρεσίας Προώθησης και Αδειοδότησης Τουριστικών Επενδύσεων του Υπουργείου Τουρισμού, συνοδευόμενης από θεωρημένα τοπογραφικά διαγράμματα.

Όταν η αρμόδια δασική υπηρεσία βεβαιώνει ότι η έκταση δεν προστατεύεται από τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, η απόφαση του πρώτου εδαφίου εκδίδεται από το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Τουρισμού,

μετά από την έκδοση διαπιστωτικής πράξης από το Πολεοδομικό Γραφείο της Ειδικής Υπηρεσίας Προώθησης και Αδειοδότησης Τουριστικών Επενδύσεων του Υπουργείου Τουρισμού. Όταν η αρμόδια δασική υπηρεσία βεβαιώνει ότι μέρος της έκτασης προστατεύεται από τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, εκδίδεται, ομοίως, κοινή απόφαση των αρμοδίων οργάνων των υπουργείων Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Τουρισμού, μετά από την έκδοση διαπιστωτικής πράξης από το Πολεοδομικό Γραφείο της Ειδικής Υπηρεσίας Προώθησης και Αδειοδότησης Τουριστικών Επενδύσεων του Υπουργείου Τουρισμού.

Στη διαπιστωτική πράξη αναφέρονται τα τοπογραφικά και τεχνικά στοιχεία του ορειβατικού καταφυγίου, η δυναμικότητά του, το καθεστώς λειτουργίας του, το καθεστώς που διέπει την περιοχή εγκατάστασής του, το ιδιοκτησιακό και προστατευτικό καθεστώς, καθώς και οι υποχρεώσεις του φορέα που διαχειρίζεται το ορειβατικό καταφύγιο σε σχέση με τη νόμιμη λειτουργία του. Για την έκδοση της διαπιστωτικής πράξης απαιτείται σύμφωνη γνώμη της αρμόδιας Διεύθυνσης Δασών, η οποία μπορεί να θέτει όρους σχετικά με τη συντελεσθείσα επέμβαση και τις υποχρεώσεις του δικαιούχου. Διαπιστωτικές πράξεις που εκδόθηκαν, δυνάμει του άρθρου 40 του ν. 3105/2003 (Α' 29), εξακολουθούν να ισχύουν και δύναται να συμπληρώνονται μετά από αίτηση του φορέα εκμετάλλευσής, αν διαπιστωθεί ότι υφίστανται σφάλματα ως προς: α) την αποτύπωση βάσει νεότερης καταμέτρησης γηπέδου και κτιρίων, β) την παράλειψη αποτύπωσης κτιρίων, βοηθητικών/ συνοδευτικών έργων, ακόμη και αν βρίσκονται εκτός του γηπέδου του ορειβατικού καταφυγίου, κατόπιν σύμφωνης γνώμης της Διεύθυνσης Δασών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, γ) τη δυναμικότητα των υφιστάμενων κτιρίων, και δ) τη συμπλήρωση των στοιχείων του προηγούμενου εδαφίου που δεν έχουν περιληφθεί σε αυτές.

Για την έκδοση της απόφασης του πρώτου εδαφίου υποβάλλονται στην Ειδική Υπηρεσία Προώθησης και Αδειοδότησης Τουριστικών Επενδύσεων του Υπουργείου Τουρισμού: α) Αίτηση του αναφερόμενου στη διαπιστωτική πράξη φορέα που διαχειρίζεται το ορειβατικό καταφύγιο, β) η οικεία διαπιστωτική πράξη, γ) τα τοπογραφικά διαγράμματα της συγκεκριμένης έκτασης με τις συντεταγμένες των κορυφών βασισμένες στο Εθνικό Γεωδαιτικό Σύστημα Αναφοράς ΕΓΣΑ 87, αρμοδίως θεωρημένα, που συνοδεύουν την αντίστοιχη διαπιστωτική πράξη, στα οποία αποτυπώνονται οι υφιστάμενες εγκαταστάσεις και υποδομές.

Για την έκδοση της απόφασης του πρώτου εδαφίου λαμβάνονται υπόψη αιτήσεις και δικαιολογητικά νομιμοποίησης που έχουν υποβληθεί κατ'εφαρμογή της παρ. 9 του άρθρου 40 του ν. 3105/2003.

Στην απόφαση του πρώτου εδαφίου περιγράφονται τα όρια, η θέση και το εμβαδό της έκτασης, αναγράφονται τα στοιχεία του δικαιούχου και ο σκοπός της επέμβασης και περιλαμβάνεται τεχνική περιγραφή των εγκαταστάσεων και υποδομών, καθώς και όροι σχετικά με τη συντελεσθείσα επέμβαση και τις υποχρεώσεις

του δικαιούχου, προσαρτάται δε το τοπογραφικό διάγραμμα, αρμοδίως θεωρημένο, που συνοδεύει την αντίστοιχη διαπιστωτική πράξη. Η απόφαση επέχει θέση οικοδομικής άδειας και έγκρισης επέμβασης του άρθρου 45 του ν. 998/1979 (Α' 289), ενώ για την έκδοσή της, καθώς και για την έκδοση Ειδικού Σήματος Λειτουργίας των ορειβατικών καταφυγίων, δεν απαιτείται η υπαγωγή σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (Π.Π.Δ.) ή έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Α.Ε.Π.Ο.).

Ορειβατικά καταφύγια για τα οποία εκδίδεται η απόφαση του πρώτου εδαφίου εξαιρούνται από την υποχρέωση αναδάσωσης ή δάσωσης και καταβολής ανταλλάγματος χρήσης.

Κατά τη διάρκεια της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου αναστέλλεται η ισχύς των διοικητικών πράξεων αποβολής, επιβολής προστίμων, κατεδάφισης και κήρυξης των εκτάσεων ως αναδασωτέων, που τυχόν έχουν εκδοθεί και οι πράξεις αυτές ανακαλούνται από τη δασική υπηρεσία, εφόσον εκδοθεί η απόφαση και το Ειδικό Σήμα Λειτουργίας του πρώτου εδαφίου. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Τουρισμού καθορίζεται ο κανονισμός λειτουργίας των ορειβατικών καταφυγίων.»

Άρθρο 13

Διαδικασία έγκρισης Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για την οριοθέτηση των Περιοχών Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης - Μεταβατική διάταξη - Αντικατάσταση περ. β' παρ. 3 άρθρου 29 ν. 2545/1997

1. Η περ. β' της παρ. 3 του άρθρου 29 του ν. 2545/1997 (Α' 254), περί διαδικασίας έκδοσης του προεδρικού διατάγματος για τον χαρακτηρισμό και την οριοθέτηση των Περιοχών Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (Π.Ο.Τ.Α.), αντικαθίσταται ως εξής:

«β. Με το προεδρικό διάταγμα της περ. α' εγκρίνονται επίσης οι κατευθύνσεις, οι όροι και τα μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος, τα οποία τηρούνται κατά την εξειδίκευση και υλοποίηση της Π.Ο.Τ.Α., κατόπιν της διαδικασίας Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης του άρθρου 7 της υπό στοιχεία ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017/28.8.2006 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και του Υφυπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης (Β' 1225), όπως εκάστοτε ισχύει, με αρμόδια αρχή τη σχετική υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 9 του άρθρου 7 της εν λόγω κοινής απόφασης εφαρμόζεται αναλογικά.»

2. Για τις εκκρεμείς, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, αιτήσεις για χαρακτηρισμό Π.Ο.Τ.Α., στις οποίες δεν έχει εκδοθεί απόφαση έγκρισης της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων κατά την παρ. 9 του άρθρου 7 της υπό στοιχεία ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017/28.8.2006 κοινής απόφασης, ακολουθείται η διαδικασία της παρ. 1 του παρόντος.

Άρθρο 14

Διαδικασία έγκρισης Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για τη δημιουργία σύνθετου τουριστικού καταλύματος σε ιδιωτικά δάση και δασικές εκτάσεις - Μεταβατική διάταξη - Αντικατάσταση περ. ε) παρ. 4 άρθρου 49 ν. 998/1979

1. Η περ. ε) της παρ. 4 του άρθρου 49 του ν. 998/1979 (Α' 289), περί δημιουργίας σύνθετου τουριστικού καταλύματος σε ιδιωτικά δάση και δασικές εκτάσεις, αντικαθίσταται ως εξής:

«ε) Με την επιφύλαξη της παρ. 5, για τη δημιουργία σύνθετου τουριστικού καταλύματος σε ιδιωτικά δάση και δασικές εκτάσεις εκτός οργανωμένων υποδοχέων τουριστικών δραστηριοτήτων, εκδίδεται, αντί της κοινής υπουργικής απόφασης της περ. α' του άρθρου 9 του ν. 4002/2011 (Α' 180), προεδρικό διάταγμα χαρακτηρισμού και οριοθέτησης σύνθετου τουριστικού καταλύματος, με πρόταση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Τουρισμού. Στο προεδρικό διάταγμα ενσωματώνονται επίσης οι κατευθύνσεις, οι όροι και τα μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος, τα οποία τηρούνται κατά την εξειδίκευση και υλοποίηση του σύνθετου τουριστικού καταλύματος, κατόπιν της διαδικασίας Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης του άρθρου 7 της υπό στοιχεία ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017/28.8.2006 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και του Υφυπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης (Β' 1225), όπως εκάστοτε ισχύει, με αρμόδια αρχή τη σχετική υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 9 του άρθρου 7 της ως άνω κοινής απόφασης, καθώς και η διαδικασία των περ. α' και γ' της παρ. 3 του άρθρου 29 του ν. 2545/1997 (Α' 254) εφαρμόζονται αναλογικά.»

2. Για τις εκκρεμείς, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, αιτήσεις για τη δημιουργία συνθέτων τουριστικών καταλυμάτων σε ιδιωτικά δάση και δασικές εκτάσεις εκτός οργανωμένων υποδοχέων τουριστικών δραστηριοτήτων, στις οποίες δεν έχει εκδοθεί απόφαση έγκρισης της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων κατά την παρ. 9 του άρθρου 7 της υπό στοιχεία ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017/28.8.2006 κοινής απόφασης, ακολουθείται η διαδικασία της παρ. 1 του παρόντος.

ΜΕΡΟΣ Γ'**ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ****ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'****ΙΑΤΡΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΙΑΜΑΤΙΚΟΙ ΦΥΣΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ****Άρθρο 15**

Παροχή υπηρεσιών ιατρικού τουρισμού - Αντικατάσταση παρ. 1 άρθρου 20 ν. 4179/2013

Η παρ. 1 του άρθρου 20 του ν. 4179/2013 (Α' 175), περί ιατρικού και ιαματικού τουρισμού, αντικαθίσταται ως εξής:

1.α) Στο Υπουργείο Τουρισμού συστήνεται και τηρείται ηλεκτρονικό μητρώο, στο οποίο εγγράφονται οι Πάροχοι Ιατρικού Τουρισμού. Ως Πάροχος Ιατρικού Τουρισμού νοείται ο δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας παροχής πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας φροντίδας υγείας, ο οποίος είναι εγγεγραμμένος στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Παρόχων Ιατρικού Τουρισμού και παρέχει συνολικά ή κατά τμήμα ή μονάδα, υπηρεσίες ιατρικού τουρισμού, σύμφωνα με το παρόν.

β) Για την εγγραφή στο μητρώο της παρούσας απαιτούνται:

βα) Αντίγραφο της βεβαίωσης λειτουργίας του φορέα παροχής πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας ή τριτοβάθμιας φροντίδας υγείας,

ββ) διαπίστευση της μονάδας πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας ή τριτοβάθμιας φροντίδας υγείας, από διεθνή συστήματα διαπίστευσης ιατρικών υπηρεσιών,

βγ) σε περιπτώσεις ιδιωτικών φορέων, αντίγραφα ασφαλιστικής κάλυψης αστικής ευθύνης των ιατρών παροχής πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας ή τριτοβάθμιας φροντίδας υγείας, των επιστημονικών υπευθύνων, και των συνεργαζόμενων με αυτούς φυσικών προσώπων.

γ) Η εγγραφή στο μητρώο συνεπάγεται τη χορήγηση Ειδικού Σήματος Παρόχου Ιατρικού Τουρισμού, το οποίο έχει διάρκεια τρία (3) έτη.

δ) Ο Πάροχος Ιατρικού Τουρισμού ελέγχεται από το Υπουργείο Τουρισμού ανά τριετία σε τακτική βάση και εκτάκτως. Σε περίπτωση μεταβολής των προϋποθέσεων της περ. β), ο Πάροχος Ιατρικού Τουρισμού ενημερώνει αμελλητί το Υπουργείο Τουρισμού. Το Υπουργείο Τουρισμού διαγράφει τον πάροχο από το μητρώο και ανακαλεί το Ειδικό Σήμα Παρόχου Ιατρικού Τουρισμού, αν δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις της περ. β).

ε) Οι ειδικοί όροι και οι προϋποθέσεις για τη σύσταση και τήρηση του Μητρώου Παρόχων Ιατρικού Τουρισμού, τη χορήγηση και ανάκληση του Ειδικού Σήματος Παρόχου Ιατρικού Τουρισμού, τη διαπίστευση υπηρεσιών ιατρικού τουρισμού, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα, και κάθε άλλο σχετικό ζήτημα που αφορά στην εφαρμογή του παρόντος, ρυθμίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Τουρισμού, Υγείας και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Με την ίδια απόφαση, στην οποία συμπράττει και ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, ορίζεται το ύψος του παραβόλου υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου, το οποίο καταβάλλεται για την εγγραφή στο Μητρώο Παρόχων Ιατρικού Τουρισμού.»

Άρθρο 16

Χρήση και αναγνώριση ιαματικών φυσικών πόρων - Τροποποίηση παρ. 5 άρθρου 3 και παρ. 2 άρθρου 4 ν. 3498/2006

1. Στην παρ. 5 του άρθρου 3 του ν. 3498/2006 (Α' 230), περί χρήσης ιαματικών φυσικών πόρων, μετά τη φράση «Εφημερίδα της Κυβερνήσεως,» προστίθεται η φράση «και σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 14», προστίθεται τελευταίο εδάφιο, και η παρ. 5 διαμορφώνεται ως εξής:

«5. Με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, και

σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 14, καθορίζονται τα κριτήρια και ο τρόπος διανομής ιαματικών φυσικών πόρων που βρίσκονται εκτός γεωθερμικού πεδίου σε περισσότερες εγκαταστάσεις ιαματικού τουρισμού ή κέντρα θαλασσοθεραπείας ή αναζωογόνησης, καθώς και η διάθεση ιαματικών φυσικών πόρων που δεν αποτελούν γεωθερμικό δυναμικό, για άλλες χρήσεις. Οι φορείς διαχείρισης του ιαματικού φυσικού πόρου ενημερώνουν την αρμόδια για την αναγνώριση ιαματικών φυσικών πόρων οργανική μονάδα του Υπουργείου Τουρισμού.»

2. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 3498/2006, περί απαιτούμενων δικαιολογητικών για τη διαδικασία αναγνώρισης ιαματικών φυσικών πόρων, καταργείται, και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται ο τύπος και το περιεχόμενο της αίτησης αναγνώρισης ιαματικών φυσικών πόρων, καθώς και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και η διαδικασία που ακολουθείται.»

Άρθρο 17

Αναγνώριση ιαματικών φυσικών πόρων - Αντικατάσταση παρ. 4 άρθρου 5 ν. 3498/2006

Η παρ. 4 του άρθρου 5 του ν. 3498/2006 (Α' 230), περί αναγνώρισης ιαματικών φυσικών πόρων, αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Για να αναγνωριστεί χαρακτηρισμένο γεωθερμικό δυναμικό ή μέρος του, ως ιαματικός φυσικός πόρος κατά πρωτεύουσα χρήση, απαιτείται, εκτός της συνδρομής των προϋποθέσεων των παρ. 1 και 2 του παρόντος, ο καθορισμός της ποσότητας και θερμοκρασίας, στην πράξη αναγνώρισης, σύμφωνα με την υδρογεωλογική μελέτη, της παρ. 5 του άρθρου 1 της υπ' αρ. 16655/2006 απόφασης του Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης (Β' 1932), όπως εκάστοτε ισχύει.»

Άρθρο 18

Καταργούμενες διατάξεις - Κατάργηση περ. ζ) και ιβ) παρ. 1 άρθρου 10 ν. 3498/2006

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται οι περ. ζ) και ιβ) της παρ. 1 του άρθρου 10 του ν. 3498/2006 (Α' 230), περί μελών της Επιτροπής Προστασίας Ιαματικών Φυσικών Πόρων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΑΠΛΟΠΟΙΗΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ ΑΝΑΖΩΟΓΟΝΗΣΗΣ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 4442/2016

Άρθρο 19

Ρύθμιση κέντρων αναζωογόνησης - Τροποποίηση τίτλου Κεφαλαίου ΑΖ' ν. 4442/2016

Στον τίτλο του Κεφαλαίου ΑΖ' ν. 4442/2016 (Α' 230) προστίθεται αναφορά και στα κέντρα αναζωογόνησης, και ο τίτλος διαμορφώνεται ως εξής:

«ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΑΖ'

ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΗ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΕΝΑΡΞΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΜΟΝΑΔΩΝ ΙΑΜΑΤΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ, ΚΕΝΤΡΩΝ ΙΑΜΑΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΘΕΡΜΑΛΙΣΜΟΥ, ΚΕΝΤΡΩΝ ΘΑΛΑΣΣΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΩΝ ΑΝΑΖΩΟΓΟΝΗΣΗΣ»

Άρθρο 20

Προσθήκη των κέντρων αναζωογόνησης στο πεδίο εφαρμογής του Κεφαλαίου ΑΖ' - Αντικατάσταση άρθρου 268 ν. 4442/2016

Το άρθρο 268 του ν. 4442/2016 (Α' 230), περί πεδίου εφαρμογής, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 268

Πεδίο εφαρμογής

Στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Κεφαλαίου εμπίπτουν οι μονάδες ιαματικής θεραπείας, τα κέντρα ιαματικού τουρισμού θερμαλισμού, τα κέντρα θαλασσοθεραπείας του άρθρου 1 του ν. 3498/2006 (Α' 230), περί της ανάπτυξης του ιαματικού τουρισμού, καθώς και τα κέντρα αναζωογόνησης (spa) του άρθρου 1 του ν. 3498/2006, όταν λειτουργούν σε συνδυασμό με κύρια τουριστικά καταλύματα ή με εγκαταστάσεις ιαματικού τουρισμού ή με σύνθετα τουριστικά καταλύματα ή με Περιοχές Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης. Οι εν λόγω δραστηριότητες υπάγονται ενδεικτικά στην τάξη NACE με κωδικό 96.04.»

Άρθρο 21

Γνωστοποίηση λειτουργίας κέντρων αναζωογόνησης (spa) - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 270, άρθρου 271, παρ. 2 άρθρου 273 και παρ. 1 άρθρου 275 ν. 4442/2016

1. Στον τίτλο και στην παρ. 1 του άρθρου 270 του ν. 4442/2016 (Α' 230), περί γνωστοποίησης λειτουργίας, προστίθενται τα κέντρα αναζωογόνησης (spa), καθώς και οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες υπάγονται σε γνωστοποίηση, και ο τίτλος και η παρ. 1 του άρθρου 270 διαμορφώνονται ως εξής:

«Άρθρο 270

Γνωστοποίηση λειτουργίας μονάδων ιαματικής θεραπείας, κέντρων ιαματικού τουρισμού θερμαλισμού, κέντρων θαλασσοθεραπείας και κέντρων αναζωογόνησης (spa)

1. Οι μονάδες ιαματικής θεραπείας, τα κέντρα ιαματικού τουρισμού - θερμαλισμού, τα κέντρα θαλασσοθεραπείας και τα κέντρα αναζωογόνησης (spa), όταν τα τελευταία λειτουργούν σε συνδυασμό με κύρια τουριστικά καταλύματα ή με εγκαταστάσεις ιαματικού τουρισμού ή με σύνθετα τουριστικά καταλύματα ή με Περιοχές Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης, υπάγονται στο καθεστώς γνωστοποίησης του άρθρου 5.»

2. Στο άρθρο 271 του ν. 4442/2016, περί υποβολής παραβόλου, προστίθενται τα κέντρα αναζωογόνησης του άρθρου 268 του ίδιου νόμου, και το άρθρο 271 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 271**Παράβολο**

Για την υποβολή γνωστοποίησης της λειτουργίας μονάδας ιαματικής θεραπείας, κέντρου ιαματικού τουρισμού - θερμαλισμού, κέντρου θαλασσοθεραπείας και κέντρου αναζωογόνησης του άρθρου 268, απαιτείται η προηγούμενη καταβολή παράβολου του άρθρου 11, όπως εξειδικεύεται με την απόφαση της παρ. 2 του άρθρου 274.»

3. Στην παρ. 2 του άρθρου 273 του ν. 4442/2016, περί διευκρίνισης της ορολογίας των κυρώσεων της αναστολής ή η αφαίρεσης του Ειδικού Σήματος Λειτουργίας, προστίθενται τα κέντρα αναζωογόνησης του άρθρου 268, και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος Κεφαλαίου, όπου στην κείμενη νομοθεσία προβλέπεται η αναστολή ή η αφαίρεση του Ειδικού Σήματος Λειτουργίας της μονάδας ιαματικής θεραπείας, του κέντρου ιαματικού τουρισμού θερμαλισμού ή του κέντρου θαλασσοθεραπείας ή των κέντρων αναζωογόνησης του άρθρου 268, νοείται η προσωρινή ή οριστική διακοπή λειτουργίας της δραστηριότητας.»

4. Στο πρώτο και τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 275 του ν. 4442/2016, περί καθεστώτος λειτουργίας, προστίθενται τα κέντρα αναζωογόνησης του άρθρου 268 του ιδίου νόμου, και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Οι μονάδες ιαματικής θεραπείας, τα κέντρα ιαματικού τουρισμού θερμαλισμού, τα κέντρα θαλασσοθεραπείας και τα κέντρα αναζωογόνησης του άρθρου 268 του παρόντος Κεφαλαίου που λειτουργούν ήδη με Ειδικό Σήμα Λειτουργίας (Ε.Σ.Λ.), εξακολουθούν να διέπονται ως προς τη λειτουργία τους από τις διατάξεις βάσει των οποίων εκδόθηκε το Ε.Σ.Λ.. Αν μεσολαβήσει μεταβολή στοιχείου που είναι συστατικό της έκδοσης του Ε.Σ.Λ., ο φορέας της δραστηριότητας υποχρεούται σε γνωστοποίηση σύμφωνα με το άρθρο 270. Μετά από την υποβολή της γνωστοποίησης, η λειτουργία της μονάδας ιαματικής θεραπείας, του κέντρου ιαματικού τουρισμού θερμαλισμού, του κέντρου θαλασσοθεραπείας και του κέντρου αναζωογόνησης του άρθρου 268, διέπεται από τις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'**ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΥΧΣΗ ΤΟΥ
ΟΙΝΟΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ
ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ****Άρθρο 22****Τουριστικά καταλύματα για την εξυπηρέτηση
του οινοτουρισμού - Τροποποίηση παρ. 2
άρθρου 25 ν. 4276/2014**

Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 25 του ν. 4276/2014 (Α' 155), περί οινοτουρισμού, διαγράφεται η φράση «μη κύρια» και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Κατά παρέκκλιση των ισχυουσών διατάξεων μέσα στα όρια των οινοποιητικών ή και οινοπαραγωγικών εγκαταστάσεων μπορούν να ιδρύονται τουριστικά καταλύματα και χώροι εστίασης. Το προηγούμενο εδάφιο

ισχύει και για χώρους εστίασης εντός οινοποιητικών ή οινοπαραγωγικών εγκαταστάσεων, οι οποίοι βρίσκονται μέσα σε Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου.»

Άρθρο 23**Θέσπιση Σήματος Επισκέψιμου
Αποσταγματοποιείου - Ποτοποιείου -
Προσθήκη άρθρου 25Ε στον ν. 4276/2014**

Στον ν. 4276/2014 (Α' 155) προστίθεται άρθρο 25Ε ως εξής:

«Άρθρο 25Ε**Θέσπιση Σήματος Επισκέψιμου
Αποσταγματοποιείου - Ποτοποιείου**

1. Θεσπίζεται «Σήμα Επισκέψιμου Αποσταγματοποιείου - Ποτοποιείου» με σκοπό την προαγωγή της παροχής υπηρεσιών υποδοχής, ξενάγησης, γευσιγνωσίας, φιλοξενίας και εστίασης σε χώρους όπου λειτουργούν Αποσταγματοποιεία - Ποτοποιεία. Το Σήμα χορηγείται σε Αποσταγματοποιεία - Ποτοποιεία που διαθέτουν χώρους και εγκαταστάσεις ειδικών προδιαγραφών και διασφαλίζουν τη δυνατότητα πρόσβασης σε όλους, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρία και μειωμένη κινητικότητα.

2. Το Σήμα Επισκέψιμου Αποσταγματοποιείου - Ποτοποιείου είναι σήμα με ειδικό λογότυπο που χορηγείται από το Υπουργείο Τουρισμού, με το οποίο πιστοποιείται ότι το αποσταγματοποιείο πληροί τις προϋποθέσεις της παρ. 1.

3. Για την ίδρυση τουριστικών καταλυμάτων και χώρων εστίασης στο πλαίσιο του παρόντος, εφαρμόζεται η παρ. 2 του άρθρου 25 περί τουριστικών καταλυμάτων για την εξυπηρέτηση του οινοτουρισμού.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Τουρισμού, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του αρμόδιου Υπουργού για τον Συντονιστικό Μηχανισμό των ατόμων με αναπηρία του άρθρου 69 του ν. 4488/2017 (Α' 137) καθορίζονται οι προδιαγραφές για τις παρεχόμενες υπηρεσίες και οι τεχνικές και λειτουργικές προδιαγραφές των εγκαταστάσεων της παρ. 1, η δυνατότητα και οι προδιαγραφές συστέγασης με επισκέψιμο οινοποιείο, η μορφή και ο τύπος του Σήματος Επισκέψιμου Αποσταγματοποιείου - Ποτοποιείου, η διάρκεια ισχύος του, οι ειδικές προδιαγραφές προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία και μειωμένη κινητικότητα, η καταβολή χρηματικού παραβόλου για τη χορήγηση του ανωτέρω σήματος, και κάθε άλλο ειδικότερο θέμα για την εφαρμογή του παρόντος.»

Άρθρο 24**Εξουσιοδότηση για τη λειτουργία επισκέψιμων
υδατοκαλλιεργειών που παρέχουν υπηρεσίες
αλιευτικού τουρισμού - Προσθήκη παρ. 6
στον ν. 4070/2012**

Στο άρθρο 177 του ν. 4070/2012 (Α' 82), περί αλιευτικού τουρισμού, προστίθεται παρ. 6 ως εξής:

«6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Τουρισμού, Εσωτερικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Ναυτιλίας και Νησιωτικής

Πολιτικής, καθορίζονται οι ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις, οι προδιαγραφές, η διαδικασία και οι αρμόδιες αρχές έγκρισης και ελέγχου παροχής υπηρεσιών αλιευτικού τουρισμού εντός δημοσίων φυσικών ιχθυοτροφείων, καθώς και υπηρεσιών αλιευτικού και καταδυτικού τουρισμού, εντός μονάδων υδατοκαλλιέργειας. Με όμοια απόφαση, καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις εισόδου και λειτουργίας αλιευτικών επαγγελματικών σκαφών και βοηθητικών σκαφών υδατοκαλλιέργειας στις υδατοκαλλιέργειες, η δυνατότητα πραγματοποίησης καταδύσεων αναψυχής, καθώς και κάθε άλλο ειδικότερο ζήτημα για την εφαρμογή του παρόντος.»

ΜΕΡΟΣ Δ' ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΣΤΗΡΙΞΗ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩΝ ΣΧΟΛΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Άρθρο 25 Δυνατότητα κατάταξης αποφοίτων Ανώτερων Σχολών Τουριστικής Εκπαίδευσης σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα Τουριστικών Σπουδών - Προσθήκη άρθρου 19Α στον ν. 3105/2003

Στον ν. 3105/2023 (Α' 29) προστίθεται άρθρο 19Α ως εξής:

«Άρθρο 19Α
Δυνατότητα κατάταξης αποφοίτων Ανώτερων
Σχολών Τουριστικής Εκπαίδευσης σε Ανώτατα
Εκπαιδευτικά Ιδρύματα Τουριστικών Σπουδών -
Εξουσιοδοτική διάταξη

Όσοι εισήχθησαν στις Ανώτερες Σχολές Τουριστικής Εκπαίδευσης πριν από το ακαδημαϊκό έτος 2006-2007, καθώς και όσοι εισήχθησαν στις Ανώτερες Σχολές Τουριστικής Εκπαίδευσης μετά από το ακαδημαϊκό έτος 2006 - 2007 και αποφοιτούν από αυτές, δύνανται να κατατάσσονται, κατόπιν αίτησής τους, στο πέμπτο (5ο) και στο έβδομο (7ο) εξάμηνο αντίστοιχα των Τμημάτων Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων με κύριο αντικείμενο τις τουριστικές σπουδές, σε ποσοστό που ανέρχεται στο έξι τις εκατό (6%) επί του αριθμού των εισακτέων του Τμήματος Υποδοχής. Με απόφαση της συνέλευσης του Τμήματος Υποδοχής καθορίζονται τα μαθήματα που οφείλουν να παρακολουθήσουν, καθώς και τα κριτήρια επιλογής των αιτούντων.

Η αίτηση και τα δικαιολογητικά των πτυχιούχων που επιθυμούν να καταταγούν υποβάλλονται στο Τμήμα υποδοχής από τη 15η έως την 31η Οκτωβρίου κάθε ακαδημαϊκού έτους. Οι αποφάσεις κατάταξης εκδίδονται μέχρι τη 15η Νοεμβρίου κάθε ακαδημαϊκού έτους.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού και Τουρισμού μπορεί να καθορίζονται τα δικαιολογητικά και η διαδικασία υποβολής της αίτησης κατάταξης, τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα υποδοχής, καθώς και κάθε άλλο ειδικότερο ζήτημα για την εφαρμογή του παρόντος.»

Άρθρο 26 Σπουδαστική μέριμνα των Ανώτερων Σχολών Τουριστικής Εκπαίδευσης - Προσθήκη άρθρου 19Β στον ν. 3105/2003

Στον ν. 3105/2003 (Α' 29) προστίθεται άρθρο 19Β ως εξής:

«Άρθρο 19Β
Σπουδαστική μέριμνα των Ανώτερων Σχολών
Τουριστικής Εκπαίδευσης - Εξουσιοδοτική
διάταξη

1. Οι παρ. 1 και 2 του άρθρου 284 του ν. 4957/2022 (Α' 141), περί ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης και έκδοσης Ευρωπαϊκής Κάρτας Ασφάλισης Ασθένειας, καθώς και οι υπουργικές αποφάσεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότησή τους, εφαρμόζονται αναλόγως και για τους σπουδαστές των Ανώτερων Σχολών Τουριστικής Εκπαίδευσης (Α.Σ.Τ.Ε.).

2. Στους σπουδαστές των Α.Σ.Τ.Ε. χορηγείται σπουδαστική ταυτότητα από την κατά τόπο αρμόδια Α.Σ.Τ.Ε..

3. Το Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού δύναται να αναλαμβάνει με προγραμματική συμφωνία που συνάπτει με το Υπουργείο Τουρισμού, την παροχή υπηρεσιών προμήθειας συγγραμμάτων μέσω της υπηρεσίας διαχείρισης διδακτικών συγγραμμάτων «Εύδοξος».

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Τουρισμού, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Υγείας, Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, ρυθμίζονται η διαδικασία, το περιεχόμενο της ασφάλισης, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και άλλα ειδικότερα θέματα για την εφαρμογή της παρ. 1.

Άρθρο 27 Απαλλαγές από την καταβολή κομίστρου στα μέσα μαζικής μεταφοράς των δικαιούχων σπουδαστών του Υπουργείου Τουρισμού - Τροποποίηση παρ. 1 και 5 άρθρου 86 ν. 4530/2018

1. Στο προτελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 86 του ν. 4530/2018 (Α' 59), περί απαλλαγών από την καταβολή κομίστρου στα μέσα μαζικής μεταφοράς, προστίθενται οι σπουδαστές που υπάγονται στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Τουρισμού, και η παρ. 1 του άρθρου 86 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Εισάγονται πλήρεις ή μερικές απαλλαγές από την καταβολή κομίστρου στα μέσα μαζικής μεταφοράς. Οι απαλλαγές καθορίζονται από τον συνδυασμό κοινωνικών και οικονομικών κριτηρίων και παραμέτρων με τον αριθμό των δικαιούχων. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Υποδομών και Μεταφορών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, καθορίζονται τα συγκεκριμένα κριτήρια παροχής των απαλλαγών, οι κατηγορίες των δικαιούχων των απαλλαγών, το είδος απαλλαγής για κάθε κατηγορία δικαιούχων, σε συνδυασμό και με τον αριθμό των δικαιούχων, η διαδικασία χορήγησης των απαλλαγών, καθώς και κάθε ειδικότερο ζήτημα για την εφαρμογή της παρούσας. Η απόφαση της παρούσας εκδίδεται έως

τις 31 Ιουλίου κάθε έτους και τίθεται σε ισχύ από την 1η Ιανουαρίου του επόμενου ημερολογιακού έτους. Οι κατηγορίες των δικαιούχων αρμοδιότητας των Υπουργείων Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού και Τουρισμού των ανωτέρω απαλλαγών καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, Υποδομών και Μεταφορών και Τουρισμού, εξαιρουμένης της υποχρέωσης έκδοσής της κατ'έτος. Στην εν λόγω απόφαση ορίζονται η διαδικασία χορήγησης των ανωτέρω απαλλαγών και κάθε ειδικότερο ζήτημα.»

2. Στο τέλος της παρ. 5 του άρθρου 86 του ν. 4530/2018 προστίθεται εδάφιο, και η παρ. 5 διαμορφώνεται ως εξής:

«5. Κατά παρέκκλιση όσων ορίζονται στο παρόν και μόνο για τα έτη 2020 και 2021 οι κοινές υπουργικές αποφάσεις των παρ. 1 και 2 εκδίδονται έως τις 31 Οκτωβρίου 2021, οι δε πιστώσεις των κατά περίπτωση, με βάση την ιδιότητα των δικαιούχων, αρμόδιων Υπουργείων που έχουν ήδη εγγραφεί περιορίζονται ισόποσα, μετά και την έκδοση της κοινής υπουργικής απόφασης της παρ. 2. Κατά παρέκκλιση του πρώτου εδαφίου, η κοινή απόφαση του προτελευταίου εδαφίου της παρ. 1 για τους δικαιούχους αρμοδιότητας του Υπουργείου Τουρισμού εκδίδεται έως την 31η Ιουλίου και καταλαμβάνει απαλλαγές από το έτος 2024 και εφεξής.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' **ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ** **ΤΩΝ ΣΧΟΛΩΝ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ** **ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ**

Άρθρο 28 **Κριτήρια επιλογής - προκήρυξη πρόσληψης** **προσωπικού στις Σχολές Ανώτερης** **Επαγγελματικής Κατάρτισης Τουρισμού**

1. Οι κενές οργανικές θέσεις μονίμων εκπαιδευτικών και εκπαιδευτικών με σχέση Ιδιωτικού Δικαίου αορίστου Χρόνου των Σχολών Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Α.Ε.Κ.) Τουρισμού καλύπτονται με επιλογή προσωπικού που διενεργείται από το Υπουργείο Τουρισμού με σειρά προτεραιότητας, κατόπιν μοριοδότησης, σύμφωνα με το παρόν.

2. Για την πλήρωση των κενών θέσεων εκδίδεται προκήρυξη με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού, η οποία εγκρίνεται από το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.) και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εφόσον οι προκηρυσσόμενες θέσεις έχουν ενταχθεί στον ετήσιο προγραμματισμό προσλήψεων σύμφωνα με το άρθρο 51 του ν. 4622/2019 (Α' 133). Η προκήρυξη περιλαμβάνει τα κριτήρια κατάταξης, τον τρόπο υποβολής αιτήσεων και κατάρτισης προσωρινών και οριστικών πινάκων κατάταξης, τη διαδικασία ενστάσεων, τους λόγους αποκλεισμού από την διαδικασία επιλογής, καθώς και τους κλάδους και τις ειδικότητες, οι θέσεις των οποίων καλύπτονται με σειρά προτεραιότητας κατόπιν μοριοδότησης και λαμβανομένων υπόψη των υπηρεσιακών αναγκών.

3. Στη διαδικασία επιλογής μπορούν να συμμετέχουν όσοι εκπαιδευτικοί διαθέτουν:

α) γενικά προσόντα διορισμού, σύμφωνα με τον Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26),

β) τυπικά και πρόσθετα προσόντα, απαιτούμενα και επιθυμητά, όπως αυτά ορίζονται στη σχετική προκήρυξη,

γ) πιστοποιημένη εκπαιδευτική επάρκεια εκπαιδευτών ενηλίκων, η οποία αποδεικνύεται με βεβαίωση του αρμόδιου κατά την κείμενη νομοθεσία φορέα.

4. Τα βαθμολογούμενα κριτήρια κατάταξης των υποψηφίων καθορίζονται και εξειδικεύονται κάθε φορά στην προκήρυξη.

5. Οι διαδικασίες πλήρωσης των προκηρυσσόμενων θέσεων διεξάγονται από τριμελή Επιτροπή, η οποία συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού και αποτελείται από έναν (1) Πρόεδρο, μέλος του Α.Σ.Ε.Π. που υποδεικνύεται από το Α.Σ.Ε.Π. και δύο (2) μέλη από το προσωπικό του Υπουργείου Τουρισμού με την απαιτούμενη γνώση και εμπειρία. Με την ίδια απόφαση ορίζονται και οι αναπληρωτές τους.

Άρθρο 29 **Υποβολή αιτήσεων συμμετοχής** **και απαιτούμενων δικαιολογητικών**

1. Οι αιτήσεις συμμετοχής των υποψηφίων υποβάλλονται ηλεκτρονικά μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (Ε.Ψ.Π. - gov.gr), σύμφωνα με τον τρόπο και τις προθεσμίες που ορίζονται στη σχετική προκήρυξη της παρ. 2 του άρθρου 28.

2. Κάθε υποψήφιος έχει δικαίωμα να υποβάλει μια (1) αίτηση για την ίδια προκήρυξη και για θέσεις μιας (1) κατηγορίας προσωπικού. Στην αίτηση δηλώνεται η σειρά προτίμησης για τις θέσεις κατά κλάδο και ειδικότητα ανά Περιφερειακή Εκπαιδευτική Σχολή Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης Τουρισμού του Υπουργείου Τουρισμού.

3. Με τις αιτήσεις συμμετοχής συνυποβάλλονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, με τα οποία αποδεικνύονται τα προσόντα που επικαλούνται οι υποψήφιοι, όπως αυτά καθορίζονται στην προκήρυξη της παρ. 2 του άρθρου 28. Η υποβολή των δικαιολογητικών διενεργείται ηλεκτρονικά, εκτός αν ορίζεται στην προκήρυξη άλλος τρόπος υποβολής. Δικαιολογητικά που δεν έχουν καταχωρηθεί, δεν λαμβάνονται υπόψη και δεν αξιολογούνται, ακόμη και αν τα προσόντα στα οποία αφορούν έχουν δηλωθεί στην αντίστοιχη αίτηση. Δικαιολογητικά που προσκομίζονται εκπροθέσμως, ακόμη και αν συμπληρώνουν ή διευκρινίζουν αυτά που έχουν κατατεθεί εμπροθέσμως, δεν γίνονται δεκτά.

Άρθρο 30 **Διοίκηση Σχολών Ανώτερης Επαγγελματικής** **Κατάρτισης - Αντικατάσταση παρ. 3 άρθρου 22** **ν. 4276/2014**

Η παρ. 3 του άρθρου 22 του ν. 4276/2014 (Α' 155) αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Τουρισμού και Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού τοποθετείται Διευθυντής ή Υποδιευθυντής σε Σχολές Ανώτερης

Επαγγελματικής Κατάρτισης Τουρισμού του Υπουργείου Τουρισμού με διετή θητεία, εκπαιδευτικός ή διοικητικός υπάλληλος κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ, τουλάχιστον β' βαθμού, οποιουδήποτε κλάδου και ειδικότητας. Με όμοια απόφαση μπορεί να ανανεώνεται η θητεία του.»

Άρθρο 31
Όργανα διοίκησης Ανώτερων Σχολών
Τουριστικής Εκπαίδευσης - Τροποποίηση
άρθρου 9 ν. 3105/2003

Στο άρθρο 9 του ν. 3105/2003 (Α' 29), περί οργάνων διοίκησης Ανώτερων Σχολών Τουριστικής Εκπαίδευσης: α) στην παρ. 4: αα) τα εδάφια πρώτο και δεύτερο αντικαθίστανται, αβ) οι περ. β), δ) και στ) αντικαθίστανται, αγ) οι περ. ε) και θ) καταργούνται, β) οι περ. δ), ε) και στ) της παρ. 5 καταργούνται, γ) καταργούνται το τρίτο εδάφιο και η περ. ζ) του τέταρτου εδαφίου της παρ. 6, δ) διορθώνεται η παραπομπή του δευτέρου εδαφίου της παρ. 7, και το άρθρο 9 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 9
Όργανα Διοίκησης Ανώτερων Σχολών

1. Τα Όργανα Διοίκησης των Ανώτερων Σχολών Τουριστικής Εκπαίδευσης είναι:
  - α. Ο Διευθυντής της Σχολής.
  - β. Το Συντονιστικό Συμβούλιο το οποίο αποτελείται από τον Διευθυντή της Σχολής και τους Προϊσταμένους των Τμημάτων.
  - γ. Ο Προϊστάμενος του Τμήματος.
  - δ. Η Συνέλευση του Τμήματος.
2. Αν στη Σχολή λειτουργεί ένα τμήμα, ο Διευθυντής της Σχολής ασκεί και τις αρμοδιότητες του Συντονιστικού Συμβουλίου και του Προϊστάμενου του Τμήματος.
3. Η Συνέλευση του Τμήματος απαρτίζεται από:
  - α. Τον Προϊστάμενο του Τμήματος ή τον Διευθυντή της Σχολής εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παρ. 2.
  - β. Τους καθηγητές του Τμήματος.
  - γ. Έναν εκπρόσωπο των σπουδαστών του Τμήματος, χωρίς δικαίωμα ψήφου.Χρέη γραμματέα της Συνέλευσης του Τμήματος ασκεί διοικητικός υπάλληλος, που ορίζεται με απόφαση του Προϊσταμένου του Τμήματος.
4. Ο Διευθυντής της Σχολής επιλέγεται από το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Τουρισμού με τριετή θητεία. Η προκήρυξη της θέσης, τα κριτήρια και η διαδικασία πλήρωσης αυτής καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού. Ο Διευθυντής της Σχολής έχει τις εξής αρμοδιότητες:
  - α. Κατευθύνει και εποπτεύει το εκπαιδευτικό έργο, καθώς και το έργο των διοικητικών υπηρεσιών της Σχολής.
  - β. Εισηγείται στο Υπουργείο Τουρισμού την ίδρυση νέων τμημάτων εκπαίδευσης, κατόπιν πρότασης του Συντονιστικού Συμβουλίου.
  - γ. Συντονίζει θέματα διδασκαλίας, σπουδών, εξετάσεων και λειτουργίας της Σχολής.
  - δ. Μεριμνά για την ορθή κατανομή των πιστώσεων που μεταφέρονται με επιτροπικά εντάλματα.
  - ε. Καταργείται.

στ. Εισηγείται στην αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Τουρισμού τη συμπλήρωση ή τροποποίηση ή κατάργηση διατάξεων του εσωτερικού κανονισμού της Σχολής, μετά από πρόταση του Συντονιστικού Συμβουλίου.

ζ. Έχει πειθαρχική δικαιοδοσία σύμφωνα με τον κανονισμό λειτουργίας της Σχολής.

η. Ορίζει επιτροπές και ομάδες εργασίας για τη μελέτη ή έρευνα διαφόρων θεμάτων, ύστερα από εισήγηση του Συντονιστικού Συμβουλίου.

θ. Καταργείται.

ι. Συνυπογράφει τα πτυχία των αποφοίτων των Α.Σ.Τ.Ε..

5. Το Συντονιστικό Συμβούλιο της Σχολής έχει τις εξής αρμοδιότητες:

α. Επικουρεί τον Διευθυντή της Σχολής στα καθήκοντά του.

β. Εισηγείται για την ίδρυση νέων τμημάτων εκπαίδευσης.

γ. Εισηγείται στον Διευθυντή της Σχολής επιτροπές και ομάδες εργασίας για τη μελέτη ή έρευνα διαφόρων θεμάτων.

δ. Καταργείται.

ε. Καταργείται.

στ. Καταργείται.

ζ. Το Συντονιστικό Συμβούλιο συνεδριάζει τακτικά μία φορά τον μήνα. Συγκαλείται ύστερα από πρόσκληση του Διευθυντή της Σχολής, ο οποίος καταρτίζει και τα θέματα ημερήσιας διάταξης.

6. Ο Προϊστάμενος του Τμήματος προέρχεται από τη βαθμίδα των καθηγητών, αναπληρωτών καθηγητών ή επίκουρων καθηγητών, εκλέγεται με τον αναπληρωτή του από τη Συνέλευση του Τμήματος μέχρι δύο συνεχείς κατ' ανώτερο όριο θητείες, καθεμία από τις οποίες έχει τριετή διάρκεια.

Σε περίπτωση που δεν υπάρχει αντικαταστάτης του, μπορεί να επανεκλεγεί για μια ακόμη θητεία. Ο Προϊστάμενος του Τμήματος έχει τις εξής αρμοδιότητες:

α. Έχει τη γενική εποπτεία της λειτουργίας του Τμήματος.

β. Έχει την ευθύνη εφαρμογής των προγραμμάτων σπουδών του Τμήματός του.

γ. Εισηγείται θέματα εκπαιδευτικού χαρακτήρα στον Διευθυντή και στο Συντονιστικό Συμβούλιο της Σχολής.

δ. Καταρτίζει την ημερήσια διάταξη, συγκαλεί τη Συνέλευση του Τμήματος, προεδρεύει στις συνεδριάσεις της, εισηγείται τα θέματα ημερήσιας διάταξης και μεριμνά για την εκτέλεση των αποφάσεών της.

ε. Συνυπογράφει μαζί με τον Διευθυντή της Σχολής τα πτυχία των αποφοίτων και υπογράφει τα πιστοποιητικά που αφορούν στην κατάσταση των σπουδαστών.

στ. Υποβάλλει στο Συντονιστικό Συμβούλιο κάθε χρόνο, στο τέλος της εκπαιδευτικής περιόδου, έκθεση πεπραγμένων για το εκπαιδευτικό και διοικητικό έργο του Τμήματος και προγραμματισμό για το επόμενο σπουδαστικό έτος.

ζ. Καταργείται.

η. Εισηγείται στο Συντονιστικό Συμβούλιο της Σχολής τη συγκρότηση επιτροπών και ομάδων εργασίας για τη μελέτη ή έρευνα διαφόρων θεμάτων.

θ. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος, τον Προϊστάμενο του Τμήματος αναπληρώνει ένας καθηγητής του Τμήματος, που εκλέγεται ταυτόχρονα σύμφωνα με τη διαδικασία και τον τρόπο που εκλέγεται και ο Προϊστάμενος του Τμήματος.

7. Κάθε Συνέλευση Τμήματος (Σ.Τ.) απαρτίζεται από τους καθηγητές, τους αναπληρωτές καθηγητές, τους επίκουρους καθηγητές και τους καθηγητές τεχνικών μαθημάτων που έχουν ενταχθεί στο συγκεκριμένο Τμήμα.

Στη Συνέλευση του Τμήματος μετέχουν και οι καθηγητές του άρθρου 12 του παρόντος, χωρίς δικαίωμα ψήφου. Στη Συνέλευση του Τμήματος μπορεί να συμμετέχει και ο Διευθυντής της Σχολής, χωρίς δικαίωμα ψήφου, καθώς και αιρετός εκπρόσωπος των σπουδαστών, χωρίς δικαίωμα ψήφου.

Η Συνέλευση του Τμήματος συνέρχεται τακτικά μία φορά το μήνα και έκτακτα όταν τη συγκαλεί ο Προϊστάμενος του Τμήματος ή ζητηθεί γραπτά από το 1/3 του συνόλου των τακτικών μελών του.

Η Συνέλευση του Τμήματος:

α. Συντονίζει τη λειτουργία και μεριμνά για την πρόοδο των μαθημάτων.

β. Εισηγείται την κατανομή του διδακτικού έργου με βάση την ειδίκευση, την καταλληλότητα και την εκπαιδευτική πείρα των διδασκόντων.

γ. Εκλέγει τον Προϊστάμενο του Τμήματος και τον αναπληρωτή του.

δ. Εισηγείται στον Προϊστάμενο του Τμήματος τα μέτρα που θα πρέπει να ληφθούν για την αποδοτικότερη λειτουργία του προγράμματος σπουδών και της πρακτικής άσκησης κατά θερινή περίοδο.

ε. Υποβάλλει στο Συντονιστικό Συμβούλιο της Σχολής εισηγήσεις που αφορούν στην καλύτερη λειτουργία του Τμήματος.»

Άρθρο 32

Πλήρωση θέσεων εκπαιδευτικού προσωπικού - Τροποποίηση παρ. 1 έως 4 άρθρου 11 ν. 3105/2003

Στο άρθρο 11 του ν. 3105/2003 (Α' 29), περί πλήρωσης θέσεων εκπαιδευτικού προσωπικού, επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1 οι λέξεις «Δ.Σ. του Ο.Τ.Ε.Κ.» αντικαθίστανται με τις λέξεις «Υπουργείο Τουρισμού» και τίθεται ως προϋπόθεση η πρόβλεψη των σχετικών θέσεων στον ετήσιο προγραμματισμό προσλήψεων, β) στην παρ. 2 διαγράφεται η περ. β) και η υφιστάμενη περ. α) διαμορφώνεται ως αυτοτελής παράγραφος, γ) η παρ. 3 αντικαθίσταται, δ) στην παρ. 4 επέρχονται νομοτεχνικές βελτιώσεις, ε) στο τελευταίο εδάφιο της περ. α) της παρ. 6 η απόφαση του «Δ.Σ. του Ο.Τ.Ε.Κ.» αντικαθίσταται από την απόφαση του «Υπουργού Τουρισμού», και το άρθρο 11 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 11

Πλήρωση θέσεων Εκπαιδευτικού Προσωπικού

1. Η πλήρωση των θέσεων εκπαιδευτικού προσωπικού στις Ανώτερες Σχολές Τουριστικής Εκπαίδευσης γίνεται ύστερα από προκήρυξη που καταρτίζεται από το Υπουργείο Τουρισμού, εφόσον οι θέσεις έχουν προβλεφθεί

στον ετήσιο προγραμματισμό προσλήψεων σύμφωνα με το άρθρο 51 του ν. 4622/2019 (Α' 133).

2. Η επιλογή του εκπαιδευτικού προσωπικού γίνεται από ειδικό εκλεκτορικό σώμα. Αυτό αποτελείται από το τακτικό εκπαιδευτικό προσωπικό του Τμήματος το οποίο ανήκει σε ανώτερη ή στην ίδια βαθμίδα με την προς πλήρωση θέση.

3. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος και έως ότου δημιουργηθούν οι αναγκαίες προϋποθέσεις για τη συγκρότηση του εκλεκτορικού σώματος της παρ. 2, η επιλογή του Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Π.) γίνεται από ειδικό εκλεκτορικό σώμα που συγκροτείται κάθε φορά με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού και αποτελείται από πέντε (5) μέλη, τα οποία προέρχονται: α) τρία (3) από το Διδακτικό Ερευνητικό Προσωπικό των Πανεπιστημίων ίδιας ή ανώτερης βαθμίδας και ίδιου ή συναφούς γνωστικού πεδίου με τις προς πλήρωση θέσεις και, β) δύο (2) από το Ε.Π. των Ανώτερων Σχολών Τουριστικής Εκπαίδευσης (Α.Σ.Τ.Ε.) οποιασδήποτε βαθμίδας και ίδιου ή συναφούς γνωστικού πεδίου με τις προς πλήρωση θέσεις.

4. Με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την προκήρυξη των θέσεων Ε.Π., τη διαδικασία επιλογής, τον διορισμό των επιλεγέντων, τις αρμοδιότητες και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή του παρόντος.

5. Η προκήρυξη για την πλήρωση θέσης Ε.Π. Α.Σ.Τ.Ε. επιτρέπεται να γίνεται σε συνδυασμό θέσεων είτε Καθηγητή ή Αναπληρωτή Καθηγητή είτε Αναπληρωτή Καθηγητή ή Επίκουρου Καθηγητή. Στις περιπτώσεις αυτές οι υποψήφιοι κρίνονται αρχικά από το αντίστοιχο σώμα εκλεκτόρων για τη θέση της ανώτερης από τις δύο βαθμίδες. Εάν κανείς από τους υποψήφιους δεν εκλεγεί στη θέση της ανώτερης βαθμίδας, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δεκαπέντε ημερών συνέρχεται το οικείο εκλεκτορικό σώμα για την εκλογή στη θέση της κατώτερης βαθμίδας. Στις περιπτώσεις αυτές, στο εκλεκτορικό σώμα για την εκλογή στην κατώτερη βαθμίδα συμμετέχουν και όλοι οι εκλέκτορες που αποτέλεσαν το εκλεκτορικό σώμα για την ανώτερη βαθμίδα.

6.α. Το μόνιμο εκπαιδευτικό προσωπικό των Ανωτέρων Σχολών Τουριστικών Επαγγελματιών Ρόδου και Αγίου Νικολάου Κρήτης, που υπηρετεί κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, κατατάσσεται, ανάλογα με τα τυπικά του προσόντα σε προσωποπαγείς θέσεις Καθηγητών Τεχνικών Μαθημάτων ή Ειδικού Τεχνικού Προσωπικού. Αν τα τυπικά τους προσόντα δεν ανταποκρίνονται στα προβλεπόμενα για τις ως άνω θέσεις, το προσωπικό αυτό κατατάσσεται σε θέσεις εκπαιδευτικού προσωπικού δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του άρθρου 23, υπό την προϋπόθεση ότι κατέχει τα προβλεπόμενα για τις θέσεις αυτές προσόντα. Η ως άνω κατάταξη γίνεται με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ύστερα και από σχετική αίτηση των ενδιαφερομένων που πρέπει να υποβληθεί το αργότερο σε δύο (2) μήνες από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού.

β. Όσοι από το προσωπικό της προηγούμενης παραγράφου είναι κάτοχοι πτυχίων Ανωτάτης Εκπαίδευσης

Πανεπιστημιακού ή Τεχνολογικού Τομέα και σε χρονικό διάστημα που δεν θα υπερβαίνει τα πέντε (5) έτη από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού αποκτήσουν μεταπτυχιακό τίτλο, εξελίσσονται σε θέσεις εκπαιδευτικού προσωπικού ανώτερης βαθμίδας από αυτήν που κατέχουν ύστερα από κρίση από το εκλεκτορικό σώμα της παρ. 2.»

ΜΕΡΟΣ Ε' **ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ** **ΑΣΚΗΣΗ ΤΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΞΕΝΑΓΟΥ**

Άρθρο 33 **Ορισμοί**

Ξεναγός κατά την έννοια του παρόντος είναι όποιος κατ'επάγγελμα δυνάμει του άρθρου 34, συνοδεύει πεζή ή με μέσο μεταφοράς, αλλοδαπούς ή ημεδαπούς περιηγητές ή επισκέπτες της χώρας σε μουσεία, περίκλειστα μνημεία, οργανωμένους αρχαιολογικούς χώρους, μνημεία, ιστορικούς χώρους και πολιτιστικούς τόπους και παρέχει πληροφορίες, ερμηνεύοντας τη σημασία και την ιστορία για όλα τα ανωτέρω, καθώς και για την πολιτιστική κληρονομιά της χώρας σε γλώσσα της επιλογής τους, στις οποίες συμπεριλαμβάνεται και η νοηματική.

Άρθρο 34 **Δικαίωμα άσκησης του επαγγέλματος** **του ξεναγού**

Με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων του άρθρου 39 δικαίωμα άσκησης του επαγγέλματος του ξεναγού έχουν:

α) Κάτοχοι διπλώματος Σχολής Ξεναγών του Υπουργείου Τουρισμού.

β) Έλληνες και υπήκοοι άλλων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.), οι οποίοι έχουν αποκτήσει επαγγελματικά δικαιώματα ξεναγού σε άλλο κράτος μέλος της Ε.Ε. και έχουν προβεί σε αναγνώριση των επαγγελματικών τους προσόντων από το Αυτοτελές Τμήμα Εφαρμογής της Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, σύμφωνα με τη διαδικασία του Τίτλου ΙΙΙ του π.δ. 38/2010 (Α' 78).

γ) Απόφοιτοι των ταχύρρυθμων προγραμμάτων κατάρτισης ξεναγών του άρθρου 42.

Άρθρο 35 **Ταυτότητα ξεναγού**

1. Το επάγγελμα του ξεναγού ασκείται ελεύθερα μετά την πάροδο δέκα (10) ημερών από την υποβολή από τους ενδιαφερομένους στο Υπουργείο Τουρισμού αίτησης για αναγγελία έναρξης άσκησης επαγγέλματος ξεναγού, που συνοδεύεται από τα απαραίτητα δικαιολογητικά.

2. Η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Τουρισμού εξετάζει εντός δέκα (10) ημερών τα υποβληθέντα δικαιολογητικά, προκειμένου να διαπιστώσει τη συνδρομή των νόμιμων προϋποθέσεων για την άσκηση του επαγγέλματος του ξεναγού.

3. Εάν διαπιστωθεί η συνδρομή των προϋποθέσεων, χορηγείται στον ξεναγό, βεβαίωση για την άσκηση του επαγγέλματος του ξεναγού και εγγραφής του στο οικείο μητρώο που τηρείται στο Υπουργείο Τουρισμού, σύμφωνα με το άρθρο 38, η οποία συνοδεύεται από δελτίο ταυ-

τότητας. Ο ξεναγός κατά την άσκηση του επαγγέλματός του φέρει το δελτίο ταυτότητας ξεναγού προκειμένου να επιδεικνύεται σε κάθε διενεργούμενο έλεγχο.

4. Εάν δεν προκύπτει η συνδρομή των προϋποθέσεων για την άσκηση του επαγγέλματος του ξεναγού από τα υποβληθέντα δικαιολογητικά, η αρμόδια υπηρεσία δύναται να ζητήσει εγγράφως και πρόσθετα δικαιολογητικά. Αν δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις για την άσκησή του, η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Τουρισμού ενημερώνει εγγράφως με τεκμηριωμένη απάντηση τον ενδιαφερόμενο ότι δεν δύναται να ασκήσει το επάγγελμα του ξεναγού. Η έγγραφη ενημέρωση γίνεται πριν από την πάροδο δέκα (10) ημερών από την ημερομηνία υποβολής της αναγγελίας άσκησης του επαγγέλματος. Εάν παρέλθει άπρακτη η εν λόγω προθεσμία, θεωρείται ότι συντρέχουν οι απαιτούμενες προϋποθέσεις για την άσκηση του επαγγέλματος του ξεναγού και χορηγούνται τόσο η βεβαίωση συνδρομής των νόμιμων προϋποθέσεων, όσο και το δελτίο ταυτότητας ξεναγού.

Άρθρο 36 **Κοινωνική ασφάλιση των ξεναγών**

1. Οι ξεναγοί υπάγονται στην ασφάλιση του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.) για κύρια σύνταξη και υγειονομική περίθαλψη (παροχές σε είδος και σε χρήμα) και στην ασφάλιση, κατά περίπτωση, του e-Ε.Φ.Κ.Α. ή του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.) για επικουρική ασφάλιση. Ο σχετικός χρόνος ασφάλισης θεωρείται ότι έχει διανυθεί στην ασφάλιση του πρώην Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων - Ενιαίου Ταμείου Ασφάλισης Μισθωτών και, κατά περίπτωση, του πρώην Ενιαίου Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης Μισθωτών ή του Τ.Ε.Κ.Α..

2. Για την ασφάλιση των ξεναγών στον e-Ε.Φ.Κ.Α. και στο Τ.Ε.Κ.Α. καταβάλλονται ασφαλιστικές εισφορές μισθωτού σύμφωνα με το άρθρο 38 του ν. 4387/2016 (Α' 85) και το άρθρο 31 του ν. 4756/2020 (Α' 235), καθώς και οι εισφορές του άρθρου 34 του ν. 4144/2013 (Α' 88).

3. Ως εργοδότες του ξεναγού θεωρούνται οι επιχειρήσεις τουριστικών γραφείων, οι λοιπές επιχειρήσεις, το Δημόσιο και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που απασχολούν τον ξεναγό. Όταν ο ξεναγός παρέχει υπηρεσίες σε μεμονωμένους περιηγητές ή σε εν γένει φυσικά ή νομικά πρόσωπα που δεν περιλαμβάνονται στο πρώτο εδάφιο, απογράφεται ο ίδιος ως εργοδότης στο Ενιαίο Μητρώο Εργοδοτών του e-Ε.Φ.Κ.Α., σύμφωνα με τα άρθρα 5 έως 7 του Κανονισμού διαδικασιών ασφάλισης για την εφαρμογή της Αναλυτικής Περιοδικής Δήλωσης (Α.Π.Δ.) της υπό στοιχεία Φ.21/544/28.3.2002 απόφασης του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Β' 414) και υπέχει τις αντίστοιχες υποχρεώσεις.

4. Οι ασφαλιστικές εισφορές υπολογίζονται επί των μηνιαίων αποδοχών των ξεναγών. Ως προς το ανώτατο όριο μηνιαίων ασφαλιστέων αποδοχών ο σχετικός έλεγχος διενεργείται σε ετήσια βάση σύμφωνα με τις παρ. 2 και 3 του άρθρου 37 του παρόντος. Τα δώρα λόγω εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα, καθώς και το επίδομα αδείας υπόκεινται σε ασφαλιστικές εισφορές αυτοτελώς μέχρι

του ανώτατου ορίου ασφαλιστέων αποδοχών μισθωτού της παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 4387/2016.

5. Υπόχρεος για την παρακράτηση της εισφοράς του ασφαλισμένου και την καταβολή αυτής, καθώς και της εργοδοτικής εισφοράς στον ε-Ε.Φ.Κ.Α. είναι ο εργοδότης του πρώτου και δευτέρου εδαφίου της παρ. 3, κατά περίπτωση. Κάθε εργοδότης υποβάλλει Α.Π.Δ., σύμφωνα με τα άρθρα 1 έως 7 του ν. 2972/2001 (Α' 291) και τα άρθρα 15 έως 36 του Κανονισμού διαδικασιών ασφάλισης για την εφαρμογή της Α.Π.Δ.. Οι ως άνω ασφαλιστικές εισφορές καταβάλλονται εντός των προθεσμιών του άρθρου 26 του α.ν. 1846/1951 (Α' 179).

6. Σε περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής Α.Π.Δ. ή σε περίπτωση εκπρόθεσμης καταβολής των ασφαλιστικών εισφορών:

α) επιβάλλονται οι προβλεπόμενες προσαυξήσεις λόγω εκπρόθεσμης υποβολής ή λόγω εκπρόθεσμης καταβολής,

β) επιβάλλονται οι προβλεπόμενες από τη νομοθεσία του ε - Ε.Φ.Κ.Α. διοικητικές ή άλλες κυρώσεις,

γ) λαμβάνονται σε βάρος των υπόχρεων εργοδοτών όλα τα μέτρα για την είσπραξη ασφαλιστικών οφειλών.

Άρθρο 37

Όροι και προϋποθέσεις κατάταξης των ξεναγών σε ασφαλιστικές κλάσεις

1. Οι ημέρες ασφάλισης των προσώπων της παρ. 1 του άρθρου 36 υπολογίζονται ανά μηνιαία μισθολογική περίοδο απασχόλησης και προκύπτουν από το πηλίκο της διαίρεσης των μηνιαίων αποδοχών δια του κατώτατου ημερομισθίου εργατοτεχνίτη, το οποίο ισχύει στις 31 Δεκεμβρίου εκάστου έτους. Οι ημέρες ασφάλισης που προκύπτουν δεν μπορούν ανά μηνιαία μισθολογική περίοδο απασχόλησης να υπερβαίνουν τις είκοσι πέντε (25).

2. Μέχρι τον Φεβρουάριο κάθε έτους διενεργείται ετήσια εκκαθάριση του ατομικού λογαριασμού των ξεναγών για τον προσδιορισμό του συνολικού αριθμού ημερών ασφάλισης του προηγούμενου έτους. Ο συνολικός αριθμός ημερών ασφάλισης του προηγούμενου έτους προκύπτει από το πηλίκο της διαίρεσης των ετήσιων αποδοχών του προηγούμενου έτους δια του κατώτατου ημερομισθίου εργατοτεχνίτη, το οποίο ισχύει στις 31 Δεκεμβρίου εκάστου έτους. Εάν από την εκκαθάριση προκύπτουν ημέρες ασφάλισης επιπλέον εκείνων που έχουν προσδιοριστεί κατ' εφαρμογή της παρ. 1, οι επιπλέον ημέρες ασφάλισης δεν ανάγονται σε ημερολογιακό μήνα απασχόλησης, αλλά εγγράφονται στο ετήσιο σύνολο ημερών ασφάλισης του ατομικού λογαριασμού ασφάλισης των ξεναγών. Το ετήσιο σύνολο ημερών ασφάλισης δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τριακόσιες (300).

3. Οι ετήσιες αποδοχές της παρ. 2 προκύπτουν για κάθε έτος από το άθροισμα όλων των μηνιαίων αποδοχών εκείνου του έτους. Το άθροισμα αυτό δεν μπορεί να υπερβαίνει το ανώτατο όριο ασφαλιστέων αποδοχών της παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 4387/2016 (Α' 85). Ασφαλιστικές εισφορές ασφαλισμένου που έχουν καταβληθεί για ετήσιες αποδοχές που υπερβαίνουν το ανώτατο αυτό όριο επιστρέφονται στους δικαιούχους ως αχρεωστήτως καταβληθείσες ασφαλιστικές εισφορές ασφαλισμένου.

Άρθρο 38

Μητρώο Ξεναγών

1. Στο Υπουργείο Τουρισμού τηρείται Μητρώο Ξεναγών, στο οποίο καταχωρίζονται όσοι πληρούν τις προϋποθέσεις άσκησης του επαγγέλματος του ξεναγού σύμφωνα με τα άρθρα 34 και 35.

2. Στο Μητρώο Ξεναγών καταχωρίζονται τα στοιχεία ταυτότητας του ξεναγού που πληροί τις προϋποθέσεις άσκησης του επαγγέλματος, ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου, ο Αριθμός Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης, στοιχεία επικοινωνίας, στοιχεία του τίτλου σπουδών του και οι γλώσσες στις οποίες δύναται να ξεναγεί.

Άρθρο 39

Ειδικές κατ' εξαίρεση άδειες ξενάγησης

1. Κατ' εξαίρεση των άρθρων 34 και 35, δικαίωμα ξενάγησης χωρίς αμοιβή σε αρχαιολογικούς χώρους, μουσεία και χώρους που είχε αναπτυχθεί ή αναπτύσσεται επιστημονική και ανασκαφική δραστηριότητα, έχουν καθηγητές ανώτατων σχολών ιστορίας και αρχαιολογίας, διευθυντές και καθηγητές ημεδαπών και αλλοδαπών σχολών αρχαιολογίας στην Ελλάδα για ξεναγήσεις εκπαιδευτικού περιεχομένου.

2. Εκπαιδευτικοί πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δύναται να ξεναγούν χωρίς αμοιβή σε αρχαιολογικούς χώρους, μουσεία και μνημεία τους μαθητές της τάξης στην οποία διδάσκουν ή σε τάξη του σχολείου όπου υπηρετούν, στο πλαίσιο εκπαιδευτικών επισκέψεων.

3. Στο πλαίσιο διεθνών σχέσεων, κατά την επίσκεψη αρχηγού κράτους ή πρωθυπουργού ή υπουργού Πολιτισμού ή αντίστοιχων φορέων της εκτελεστικής λειτουργίας με την αποστολή τους, δικαίωμα ξενάγησης χωρίς αμοιβή σε αρχαιολογικούς χώρους, μουσεία και μνημεία έχει ο αρμόδιος Διευθυντής ή ο υπεύθυνος για την προστασία και διαχείριση του αντίστοιχου χώρου. Μόνιμοι αρχαιολόγοι του Υπουργείου Πολιτισμού επιτρέπεται να πραγματοποιούν ξεναγήσεις χωρίς αμοιβή κατόπιν αδείας της Γενικής Διεύθυνσης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς σε επίσημους προσκεκλημένους και αντιπροσωπείες που επισκέπτονται τη χώρα στο πλαίσιο διεθνών σχέσεων.

4.α) Σε περίπτωση έλλειψης ξεναγού που μπορεί να ξεναγήσει σε ορισμένη γλώσσα, η ξενάγηση από διπλωματούχο ξεναγό πραγματοποιείται με τη συνδρομή διερμηνέα που γνωρίζει τη γλώσσα των επισκεπτών.

β) Σε περίπτωση έλλειψης ξεναγού που μπορεί να ξεναγήσει σε ορισμένη γλώσσα και εφόσον δεν υπάρχει δυνατότητα ξενάγησης με τη συνδρομή διερμηνέα, σύμφωνα με την περ. α), το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Τουρισμού μπορεί, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου, να χορηγεί κατ' εξαίρεση ειδική άδεια ξενάγησης σε άτομα τα οποία δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για την άσκηση του επαγγέλματος του ξεναγού, σύμφωνα με το άρθρο 33, αλλά έχουν αποδεδειγμένα άριστη γνώση (επίπεδο Γ2 σύμφωνα με το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες) της γλώσσας για την οποία παρατηρείται έλλειψη ξεναγού. Οι ανωτέρω πρέπει να είναι απόφοιτοι Τμημάτων Αρχαιολογίας, Ιστορίας,

Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών, Ιστορίας και Εθνολογίας ή Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών με κατεύθυνση στην Αρχαιολογία πανεπιστημίων της ημεδαπής ή αναγνωρισμένων αντίστοιχων τμημάτων της αλλοδαπής. Η αρμόδια υπηρεσία μπορεί να ζητεί τη γνώμη της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Ξεναγών, η οποία απαντά μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την παραλαβή του σχετικού αιτήματος. Στην άδεια αναγράφεται η διάρκεια ισχύος της, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα (1) έτος, καθώς και ο τόπος όπου θα διεξαχθούν οι ξεναγήσεις.

5. Υπήκοοι άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, περιλαμβανομένων και των Ελλήνων υπηκόων, οι οποίοι είναι νόμιμα εγκατεστημένοι στα κράτη αυτά και διαθέτουν τα νόμιμα προσόντα για την εκεί άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας του ξεναγού έχουν δικαίωμα προσωρινής και περιστασιακής παροχής υπηρεσιών ξεναγού στην Ελλάδα, σύμφωνα με την υπό στοιχεία 165255/ΙΑ/29.12.2010 κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Τουρισμού (Β' 2157), όπως εκάστοτε ισχύει.

Στην περίπτωση περιστασιακής άσκησης υπηρεσιών ξεναγού από αλλοδαπό εκδίδεται ειδική βεβαίωση του Υπουργείου Τουρισμού, που προσκομίζεται στον Οργανισμό Διαχείρισης και Ανάπτυξης Πολιτιστικών Πόρων για την έκδοση του ξεναγικού εισιτηρίου για τη δωρεάν είσοδό τους στον χώρο.

Στο Υπουργείο Τουρισμού τηρείται Μητρώο Παρόχων υπηρεσιών ξεναγού με προσωρινό και περιστασιακό χαρακτήρα, όπου καταχωρούνται τα στοιχεία εκάστου φυσικού προσώπου για το οποίο έχει εκδοθεί βεβαίωση προσωρινής παροχής υπηρεσιών ξεναγού, ιδίως δε ο αριθμός ταυτότητας ή διαβατηρίου, τα στοιχεία επικοινωνίας, η διεύθυνση μόνιμης κατοικίας και το χρονικό διάστημα παροχής υπηρεσιών. Το φυσικό πρόσωπο ενημερώνεται για την καταχώρηση των στοιχείων του στο Μητρώο.

Άρθρο 40

Εποπτεία επί των ξεναγών - Κυρώσεις

1. Στο έργο των ξεναγών εποπτεία ασκεί το Υπουργείο Τουρισμού.

2. Η εποπτεία συνίσταται στη διενέργεια ελέγχων και την επιβολή κυρώσεων σε περίπτωση παράβασης του παρόντος νόμου.

3. Σε όποιον ασκεί το επάγγελμα του ξεναγού, χωρίς να πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις για την άσκησή του, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 34, επιβάλλεται πρόστιμο χιλίων (1.000) ευρώ. Σε περίπτωση υποτροπής εντός έτους, επιβάλλεται πρόστιμο δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ, ενώ σε κάθε επόμενη υποτροπή επιβάλλεται πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ.

4. Σε τουριστικές επιχειρήσεις, οι οποίες στο πλαίσιο άσκησης των δραστηριοτήτων τους συνεργάζονται με πρόσωπο που παρέχει υπηρεσίες ξεναγού, χωρίς να πληρούνται οι προϋποθέσεις για την άσκηση του επαγγέλματος του ξεναγού, επιβάλλεται πρόστιμο δύο

χιλιάδων (2.000) ευρώ. Σε περίπτωση υποτροπής εντός του έτους, επιβάλλεται πρόστιμο τεσσάρων χιλιάδων (4.000) ευρώ, ενώ σε κάθε επόμενη υποτροπή ανακαλείται η Βεβαίωση Συνδρομής Νόμιμων Προϋποθέσεων (Β.Σ.Ν.Π.) λειτουργίας της τουριστικής επιχείρησης μέχρι έξι (6) μήνες.

5. Σε όποιο πρόσωπο διαφημίζει σε ιστοσελίδες, μέσα κοινωνικής δικτύωσης, έντυπο υλικό, ή με οποιονδήποτε άλλον τρόπο την παροχή υπηρεσιών ξεναγήσης του άρθρου 33, χωρίς να πληροί τις προϋποθέσεις για την άσκηση του επαγγέλματος του ξεναγού και χωρίς να αναγράφει τον αριθμό μητρώου του, επιβάλλεται πρόστιμο χιλίων (1.000) ευρώ. Σε περίπτωση υποτροπής εντός έτους, επιβάλλεται πρόστιμο δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ, ενώ σε κάθε επόμενη υποτροπή επιβάλλεται πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ.

6. Για παραβάσεις της υπουργικής απόφασης της παρ. 2 του άρθρου 43, που διαπιστώνονται από όργανα της Ελληνικής Αστυνομίας ή του Λιμενικού Σώματος ή από εντεταλμένους υπαλλήλους - ελεγκτές των κατά τόπο αρμόδιων Περιφερειακών Υπηρεσιών Τουρισμού του Υπουργείου Τουρισμού, επιβάλλεται η ποινή της επίπληξης και σε περίπτωση υποτροπής πρόστιμο πεντακοσίων (500) ευρώ. Σε περίπτωση νέας υποτροπής εντός έτους επιβάλλεται πρόστιμο χιλίων (1.000) ευρώ, ενώ για κάθε επόμενη υποτροπή εντός έτους αφαιρείται το δικαίωμα άσκησης του επαγγέλματος του ξεναγού για διάστημα έως τριών (3) μηνών.

7. Η ποινή της επίπληξης της παρ. 6, καθώς και τα πρόστιμα επιβάλλονται υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου με απόφαση του Προϊσταμένου της κατά τόπο αρμόδιας Περιφερειακής Υπηρεσίας Τουρισμού του Υπουργείου Τουρισμού.

8. Κατά της απόφασης επιβολής προστίμου επιτρέπεται προσφυγή ενώπιον της αρμόδιας επιτροπής της περ. δ' της παρ. 6 του άρθρου 4 του ν. 3270/2004 (Α' 187). Η προσφυγή υποβάλλεται στο Υπουργείο Τουρισμού εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής απόφασης στο ενδιαφερόμενο μέρος. Με την άσκηση της προσφυγής και για το διάστημα της προς άσκηση αυτής προθεσμίας αναστέλλεται η εκτέλεση της προσβαλλόμενης απόφασης.

9. Τα πρόστιμα βεβαιώνονται στην αρμόδια κατά την κείμενη νομοθεσία Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία και εισπράττονται σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α' 190).

Άρθρο 41

Λειτουργία Σχολών Ξεναγών

Το Υπουργείο Τουρισμού λειτουργεί τουλάχιστον δύο (2) Σχολές Ξεναγών σύμφωνα με τον Οργανισμό του, οι οποίες διέπονται από τους εκάστοτε Κανονισμούς Λειτουργίας της παρ. 4 του άρθρου 43.

Άρθρο 42

Προγράμματα επιμόρφωσης

1. Το Υπουργείο Τουρισμού δύναται να οργανώνει από τη 15η Νοεμβρίου μέχρι τη 15η Μαρτίου εκάστου έτους επιμορφωτικά προγράμματα διάρκειας μέχρι τριών (3)

μηνών, με την ολοκλήρωση των οποίων χορηγείται πιστοποιητικό παρακολούθησης άνευ διενέργειας εξετάσεων.

2. Το Υπουργείο Τουρισμού διοργανώνει ταχύρρυθμα προγράμματα διάρκειας έως δύο (2) μηνών για την κατάρτιση Ελλήνων υπηκόων ή υπηκόων άλλων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποφοίτων τμημάτων Αρχαιολογίας, Ιστορίας, Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών, Ιστορίας και Εθνολογίας και του τμήματος Μεσογειακών Σπουδών, με κατεύθυνση Αρχαιολογία, πανεπιστημίων της ημεδαπής και αναγνωρισμένων της αλλοδαπής, για την άσκηση του επαγγέλματος του ξεναγού. Τα προγράμματα του παρόντος περιλαμβάνουν: α) τη διδασκαλία μαθημάτων που δεν καλύπτονται από τη διδαχθείσα ύλη των ανωτέρω σχολών και β) πρακτική άσκηση στην τεχνική της διαδρομικής ξενάγησης στο πλαίσιο εκπαιδευτικών επισκέψεων - εκδρομών σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους. Με την ολοκλήρωση των προγραμμάτων αυτών, στους σπουδαστές χορηγείται σχετική βεβαίωση από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Τουρισμού.

3. Τα ταχύρρυθμα προγράμματα της παρ. 2 πραγματοποιούνται από δύο (2) έως πέντε (5) φορές ανά έτος, λαμβανομένων υπόψη των διαμορφούμενων, ανά χρονική περίοδο, αναγκών για ξεναγούς στην αγορά. Η άριστη γνώση ξένων γλωσσών, κατά το άρθρο 10 του π.δ. 85/2022 (Α' 232), είναι απαραίτητη για τη συμμετοχή στα προγράμματα αυτά.

4. Για την υλοποίηση των προγραμμάτων του παρόντος, το Υπουργείο Τουρισμού προσλαμβάνει ωρομίσθιο εκπαιδευτικό προσωπικό κατόπιν έγκρισης, σύμφωνα με το άρθρο 51 του ν. 4622/2019 (Α' 133), περί ετήσιου προγραμματισμού προσλήψεων, με σύμβαση εργασίας που δεν υπερβαίνει τη διάρκεια του προγράμματος. Οι ειδικότητες και τα προσόντα του εκπαιδευτικού προσωπικού καθορίζονται από τον Υπουργό Τουρισμού με την προκήρυξη πρόσληψης.

5. Με την ολοκλήρωση της παρακολούθησης των ταχύρρυθμων προγραμμάτων του παρόντος οι καταρτισθέντες αποκτούν αυτόματα τη δυνατότητα πρόσβασης στο επάγγελμα του ξεναγού σε ισότιμη βάση με τους αποφοίτους των λοιπών σχολών ξεναγών του παρόντος νόμου.

6. Η υλοποίηση των ταχύρρυθμων προγραμμάτων του παρόντος μπορεί να ανατίθεται απευθείας σε Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα της ημεδαπής με τη σύναψη σχετικής σύμβασης με το Υπουργείο Τουρισμού, στην οποία περιγράφονται το ανατιθέμενο έργο, το ύψος της αμοιβής του εκπαιδευτικού ιδρύματος, ο τόπος, ο χρόνος υλοποίησης, ο αριθμός των καταρτιζομένων και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Το ύψος της αμοιβής του εκπαιδευτικού ιδρύματος επιμερίζεται στους συμμετέχοντες και τα δίδακτρα κατατίθενται σε τραπεζικό λογαριασμό του εκπαιδευτικού ιδρύματος. Οι λεπτομέρειες της καταβολής των διδάκτρων από τους συμμετέχοντες ορίζονται στην υπουργική απόφαση της περ. β) της παρ. 5 του άρθρου 43.

7. Τα ταχύρρυθμα προγράμματα του παρόντος δύναται να υλοποιούνται και από Κέντρα Δια Βίου Μάθησης, τα οποία κατέχουν άδεια λειτουργίας σε ισχύ σύμφωνα με το Κεφάλαιο Θ' του ν. 4763/2020 (Α' 254).

Άρθρο 43

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Τουρισμού και Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού καθορίζονται τα απαραίτητα δικαιολογητικά της αίτησης για αναγγελία έναρξης άσκησης επαγγέλματος ξεναγού της παρ. 1 του άρθρου 35, καθώς και κάθε άλλο ειδικότερο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του εν λόγω άρθρου.

2. Με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού, μετά από γνώμη της αρμόδιας υπηρεσίας της Γενικής Διεύθυνσης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς του Υπουργείου Πολιτισμού, καθορίζονται τα ειδικότερα καθήκοντα και οι υποχρεώσεις των ξεναγών κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Τουρισμού και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζεται η οικονομική επιβάρυνση των ξεναγών για την εγγραφή τους στο Μητρώο του άρθρου 38 και τη χορήγηση του Δελτίου Ταυτότητας Ξεναγού, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την τήρηση του Μητρώου.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Τουρισμού και Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, καθορίζονται οι Κανονισμοί Λειτουργίας των σχολών ξεναγών του Υπουργείου Τουρισμού, οι οποίοι περιλαμβάνουν ιδίως το πρόγραμμα σπουδών, τη διάρκεια φοίτησης, καθώς και τον τρόπο εισαγωγής.

5.α) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Τουρισμού και Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, καθορίζεται το αναλυτικό πρόγραμμα ταχύρρυθμων προγραμμάτων του άρθρου 42 για την άσκηση του επαγγέλματος του ξεναγού, Ελλήνων ή υπηκόων άλλων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα οποία απευθύνονται σε αποφοίτους τμημάτων Αρχαιολογίας, Ιστορίας, Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών, Ιστορίας, και Εθνολογίας και του τμήματος Μεσογειακών Σπουδών, με κατεύθυνση Αρχαιολογία, πανεπιστημίων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής.

β) Με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού καθορίζονται ο τόπος και ο χρόνος υλοποίησης των ταχύρρυθμων προγραμμάτων του άρθρου 42, η διαδικασία, τα κριτήρια εισαγωγής των υποψηφίων, ο αριθμός των καταρτιζομένων και η οικονομική επιβάρυνση για τη συμμετοχή σ' αυτά. Με όμοια απόφαση και μετά από γνώμη της επιτροπής του άρθρου 70 του ν. 4443/2016 (Α' 232), καθορίζονται επιπλέον τίτλοι τμημάτων Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων με γνωστικά αντικείμενα της ιστορίας ή τέχνης για τη συμμετοχή αποφοίτων στα ως άνω προγράμματα.

γ) Με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού δημιουργείται ηλεκτρονικό μητρώο για την υλοποίηση των διαδικασιών προσλήψεων του Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου εκπαιδευτικού προσωπικού του ν. 3105/2003 (Α' 29), των εκπαιδευτικών μονάδων της περ. β) της

παρ. 4 του άρθρου 2 του π.δ. 127/2017 (Α' 157), που ανήκουν στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Τουρισμού, ρυθμίζονται τα θέματα λειτουργίας και διαχείρισης του μητρώου, των προσλήψεων μέσω μητρώου, της ένταξης σε αυτό, της εφαρμογής των όρων της προκήρυξης, των δικαιολογητικών, των ενστάσεων, καθώς και κάθε άλλο ειδικότερο και τεχνικό θέμα, για την εφαρμογή του παρόντος στο πλαίσιο του ως άνω ν. 3105/2003.

Άρθρο 44

Μεταβατικές διατάξεις

1. Όπου στις κείμενες διατάξεις γίνεται αναφορά στον ν. 710/1977 (Α' 283), νοείται εφεξής ο παρών νόμος.

2. Κανονιστικές αποφάσεις ή άλλες διοικητικές πράξεις που έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση του ν. 710/1977, όπως ισχύουν μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος, διατηρούνται σε ισχύ.

Άρθρο 45

Καταργούμενες διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται:

α) ο ν. 710/1977 (Α' 283), περί ξεναγών, πλην της παρ. 3 του άρθρου 10 αυτού,

β) η περ. ε' της παρ. 6 του άρθρου 11 του ν. 2837/2000 (Α' 178), περί ρύθμισης του προγράμματος των σχολών ξεναγών.

ΜΕΡΟΣ ΣΤ'

ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΠΛΑΙΣΙΟΥ

ΧΡΟΝΟΜΕΡΙΣΤΙΚΩΝ ΜΙΣΘΩΣΕΩΝ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 1652/1986

Άρθρο 46

Έννοια μισθώματος στη χρονομεριστική μίσθωση - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 1 ν. 1652/1986

Στην παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 1652/1986 (Α' 167), περί σύμβασης χρονομεριστικής μίσθωσης: α) στο πρώτο εδάφιο, μετά τη λέξη «συναφείς» προστίθεται η λέξη «παρεπόμενες», β) προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο, γ) τα δύο τελευταία εδάφια αντικαθίστανται και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Με τη σύμβαση της χρονομεριστικής μίσθωσης ο εκμισθωτής αναλαμβάνει την υποχρέωση να παραχωρεί κατ' έτος στον μισθωτή, κατά τη διάρκεια της σύμβασης, τη χρήση τουριστικού καταλύματος και να παρέχει σ' αυτόν συναφείς παρεπόμενες υπηρεσίες για καθορισμένο από τη σύμβαση χρονικό διάστημα και ο μισθωτής να καταβάλλει το μίσθωμα που συμφωνήθηκε. Στο μίσθωμα μπορεί να περιλαμβάνονται και τα πάσης φύσεως λειτουργικά έξοδα για τη διατήρηση του τουριστικού καταλύματος στην προσηκούμενη κατάσταση καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης, καθώς και το κόστος των συναφών υπηρεσιών.

Ως τουριστικά καταλύματα για την εφαρμογή του παρόντος νοούνται ξενοδοχειακές μονάδες, ιδίως δε οι τουριστικές εγκαταστάσεις που λειτουργούν με άδεια του Υπουργείου Τουρισμού και έχουν υπαχθεί στον παρόντα.

Η χρονομεριστική μίσθωση συνομολογείται για τουλάχιστον ένα (1) έτος.»

Άρθρο 47

Χρονομεριστική μίσθωση σε υπό κατασκευή τουριστικές μονάδες - Προσθήκη άρθρου 1Α στον ν. 1652/1986

Στον ν. 1652/1986 (Α' 167) προστίθεται άρθρο 1Α ως εξής:

«Άρθρο 1Α

Χρονομεριστική μίσθωση σε υπό κατασκευή τουριστικές μονάδες

Για τα καταλύματα τα οποία δεν αποτελούν επέκταση υφιστάμενης τουριστικής μονάδας, προβλέπεται η σύναψη προσωπώνου χρονομεριστικής μίσθωσης από τον χρόνο έκδοσης της οικοδομικής τους άδειας. Η ισχύς της οριστικής σύμβασης της χρονομεριστικής μίσθωσης αρχεται με την παράδοση του ολοκληρωμένου καταλύματος στον μισθωτή και γνωστοποιείται στην αρμόδια υπηρεσία.»

Άρθρο 48

Δικαίωμα υπομίσθωσης ή παραχώρησης χρήσης καταλύματος - Αντικατάσταση παρ. 2 άρθρου 2 ν. 1652/1986

Η παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 1652/1986 (Α' 167), περί του δικαιώματος υπομίσθωσης και της παραχώρησης χρήσης καταλύματος, αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Ο μισθωτής έχει δικαίωμα να υπομισθώσει ή να παραχωρεί τη χρήση του καταλύματος, κατά το άρθρο 1, σε τρίτους για μία ή περισσότερες περιόδους. Ο μισθωτής καθόσον χρόνο δεν κάνει χρήση του χρονομεριδίου του δύναται, με δήλωσή του, να εντάσσει το τουριστικό κατάλυμα που έχει μισθώσει στο πρόγραμμα μισθώσεων του ξενοδοχείου για συνεκμετάλλευση με όρους που καθορίζονται, είτε στην ίδια τη σύμβαση χρονομεριστικής μίσθωσης είτε σε ξεχωριστή σύμβαση μεταξύ εκμισθωτή και χρονομεριστικού μισθωτή, η οποία αποτελεί παράρτημα της χρονομεριστικής μίσθωσης.»

Άρθρο 49

Υποχρέωση του εκμισθωτή για γνωστοποίηση χρονομεριστικής σύμβασης - Τροποποίηση άρθρου 4 ν. 1652/1986

Στο άρθρο 4 του ν. 1652/1986 (Α' 167), περί των υποχρεώσεων του εκμισθωτή για γνωστοποίηση χρονομεριστικής μίσθωσης: α) η παρ. 1 αντικαθίσταται, β) στην παρ. 2 β) στην εξουσιοδοτική διάταξη του εισαγωγικού εδαφίου αντικαθίσταται ο Υπουργός, ββ) στο τέλος της περ. γ) προστίθεται η φράση «καθώς και θέματα του κανονισμού λειτουργίας του άρθρου 5Α και» και το άρθρο 4 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 4

1. Ο εκμισθωτής γνωστοποιεί εγγράφως την κατάρτιση χρονομεριστικής μίσθωσης στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Τουρισμού, η οποία ελέγχει και παρακολουθεί την εκτέλεση των εν λόγω συμβάσεων.

2. Με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως:

α) καθορίζονται οι όροι ολικής ή μερικής υπαγωγής τουριστικών καταλυμάτων, κατά περιοχές της χώρας, στις διατάξεις του νόμου αυτού,

β) ρυθμίζεται κάθε θέμα που αναφέρεται στη λειτουργία και οργάνωση των καταλυμάτων και υπηρεσιών που μισθώνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού,

γ) ορίζονται πρόσθετοι όροι που πρέπει να περιέχονται στη σύμβαση χρονομεριστικής μίσθωσης, υπομίσθωσης ή παραχώρησης χρήσης, καθώς και θέματα του κανονισμού λειτουργίας του άρθρου 5Α και

δ) ρυθμίζεται κάθε θέμα που ανάγεται στην εφαρμογή της παρ. 1 αυτού του άρθρου.»

Άρθρο 50

Κανονισμός λειτουργίας τουριστικής μονάδας - Προσθήκη άρθρου 5Α στον ν. 1652/1986

Στον ν. 1652/1986 (Α' 167) προστίθεται άρθρο 5Α ως εξής:

«Άρθρο 5Α

Κανονισμός λειτουργίας τουριστικής μονάδας - Εξουσιοδοτική διάταξη

1. Στα καταλύματα τα οποία υπάγονται σε καθεστώς χρονομεριστικής μίσθωσης, ο εκμισθωτής συντάσσει μονομερώς «Κανονισμό λειτουργίας της τουριστικής μονάδας», ο οποίος περιέχει βασικές ρυθμίσεις για τα δικαιώματα συμμετοχής των χρονομεριστικών μισθωτών επί περιοριστικά αναφερόμενων ζητημάτων. Στον Κανονισμό προσχωρούν υποχρεωτικά οι χρονομεριστικοί μισθωτές υπογράφοντας σχετική δήλωση. Ο Κανονισμός αποτελεί παράρτημα της σύμβασης και περιέχει κατ' ελάχιστον:

α) καθορισμό των χώρων επί των οποίων τα τουριστικά καταλύματα απολαμβάνουν κοινή χρήση και

β) αναλογία κάθε τουριστικού καταλύματος στις κοινόχρηστες δαπάνες της τουριστικής μονάδας.

2. Οι χρονομεριστικοί μισθωτές δεν έχουν δικαίωμα ψήφου σε θέματα που αφορούν τη διαχείριση, την ανάπτυξη και την εν γένει εκμετάλλευση της τουριστικής μονάδας που είναι στην αποκλειστική αρμοδιότητα του εκμισθωτή. Δικαίωμα συμμετοχής στις Γενικές Συνελεύσεις έχουν οι χρονομεριστικοί μισθωτές που έχουν υπογράψει σύμβαση χρονομεριστικής μίσθωσης και τους έχει παραδοθεί η κατοχή του μισθίου.

3. Με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού εκδίδεται πρότυπος «Κανονισμός λειτουργίας της τουριστικής μονάδας», κατ' αναλογία του «Κανονισμού Συνιδιοκτησίας και Λειτουργίας» των σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων της παρ. 3 του άρθρου 8 του ν. 4002/2011 (Α' 180).»

Άρθρο 51

Ανάκληση απόφασης υπαγωγής - Αντικατάσταση παρ. 1 άρθρου 6 ν. 1652/1986

Η παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 1652/1986 (Α' 167), περί ανάκλησης της απόφασης υπαγωγής, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η παράβαση του παρόντος και των πράξεων που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότησή του, συνιστά λόγο ανάκλησης της απόφασης της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Τουρισμού για την υπαγωγή της επιχείρησης στις διατάξεις του.»

ΜΕΡΟΣ Ζ'

ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Άρθρο 52

Αποπληρωμή ανεξόφλητων ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων της Υπηρεσίας Εξωτερικού του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού στο Πεκίνο

1. Οι ανεξόφλητες ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις της Υπηρεσίας Εξωτερικού του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού (Ε.Ο.Τ.) με έδρα το Πεκίνο, που αφορούν σε ανελαστικές λειτουργικές δαπάνες, για το χρονικό διάστημα από την 1η Νοεμβρίου 2023 έως την 31η Δεκεμβρίου 2023, δύνανται, κατά παρέκκλιση των παρ. 1 και 4 του άρθρου 100 του ν. 4270/2014 (Α' 143), να αποπληρωθούν εντός του οικονομικού έτους 2024.

2. Για την εξόφληση των δαπανών της παρ. 1, εκδίδεται Χρηματικό Ένταλμα Προπληρωμής στο όνομα του αρμόδιου Προϊσταμένου Υπολόγου της Υπηρεσίας Ε.Ο.Τ. Εξωτερικού με έδρα το Πεκίνο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 4875/2021

Άρθρο 53

Ειδική Επιτροπή Τουρισμού - Προσθήκη άρθρου 4Α στον ν. 4875/2021

Στον ν. 4875/2021 (Α' 250) προστίθεται άρθρο 4Α ως εξής:

«Άρθρο 4Α

Ειδική Επιτροπή Τουρισμού

1. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) του Οργανισμού Διαχείρισης και Προώθησης Προορισμού συστήνεται και συγκροτείται Ειδική Επιτροπή Τουρισμού (Επιτροπή), που αποτελείται από επτά (7) μέλη με εμπειρία ή ενασχόληση στον τομέα του τουρισμού, στην οποία συμμετέχουν υποχρεωτικά:

α) ένας (1) εκπρόσωπος της αρμόδιας Περιφερειακής Υπηρεσίας Τουρισμού του Υπουργείου Τουρισμού, με τον αναπληρωτή του,

β) ένας (1) εκπρόσωπος του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος στην οικεία περιφέρεια, με τον αναπληρωτή του και

γ) ένας (1) εκπρόσωπος από την τοπική Ένωση Ξενοδόχων, η οποία είναι μέλος της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Ξενοδόχων ή από τη Συνομοσπονδία Επιχειρηματιών Τουριστικών Καταλυμάτων Ελλάδος.

Οι συνεδριάσεις της επιτροπής δύναται να πραγματοποιούνται και με τηλεδιάσκεψη κατά τα λοιπά εφαρμοζόμενων των άρθρων 13 έως 15 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45).

2. Η Επιτροπή γνωμοδοτεί προς το Δ.Σ. του Οργανισμού Διαχείρισης και Προώθησης Προορισμού για τα θέματα των άρθρων 5 και 6. Για την έκδοση οποιασδήποτε

απόφασης που προκαλεί δαπάνη από τους Οργανισμούς Διαχείρισης και αφορούν στην εφαρμογή της αναπτυξιακής και τουριστικής πολιτικής του προορισμού, βάσει του ετήσιου σχεδίου του άρθρου 6, στην εκτέλεση και σύναψη συμβάσεων της παρ. 2 του άρθρου 5 και στον εν γένει σχεδιασμό και την υλοποίηση της στρατηγικής μάρκετινγκ και τουριστικής προβολής του προορισμού, απαιτείται γνώμη της Επιτροπής.

3. Το παρόν εφαρμόζεται και στους Οργανισμούς της παρ. 2 του άρθρου 4.»

Άρθρο 54

Ετήσιο Σχέδιο Ολοκληρωμένης Διαχείρισης - Προσθήκη παρ. 4 και 5 στο άρθρο 6 του ν. 4875/2021

Στο άρθρο 6 του ν. 4875/2021 (Α' 250), περί του ετήσιου σχεδίου ολοκληρωμένης διαχείρισης, προστίθενται παρ. 4 και 5, ως εξής:

«4. Το ετήσιο σχέδιο ολοκληρωμένης διαχείρισης ως προς τις δράσεις και ενέργειες διαφήμισης και προβολής εναρμονίζεται προς τον γενικό σχεδιασμό και τους στόχους του προγράμματος τουριστικής προβολής της χώρας ή των περιοχών αυτής, που καταρτίζει το Υπουργείο Τουρισμού σύμφωνα με το άρθρο 46 του ν. 4276/2014 (Α' 155).

5. Μετά τη λειτουργία των Οργανισμών της παρ. 1 του άρθρου 4 από τις Περιφέρειες και εφόσον αυτοί καλύπτουν το σύνολο της οικείας Περιφέρειας, παύει η υποχρέωση έγκρισης των προγραμμάτων προβολής τους από τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού βάσει του άρθρου 136 του ν. 4964/2022 (Α' 150).»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ

Άρθρο 55

Διαγραφή οφειλόμενων εισφορών για ξενοδοχειακά καταλύματα - Προσθήκη υποπερ. XIV) στην παρ. Γ' του άρθρου 6 του ν. 3766/2009

Στην παρ. Γ' του άρθρου 6 του ν. 3766/2009 (Α' 102), περί πόρων του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος, προστίθεται περ. XIV) ως εξής:

«XIV) i. Οι οφειλόμενες εισφορές για ξενοδοχειακά καταλύματα επιχειρήσεων μελών του ΞΕΕ, οι οποίες προέκυψαν μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2003, μετά των τόκων και πάσης φύσεως προσθέτων τελών και προσαυξήσεων, διαγράφονται ως ανεπίδεκτες είσπραξης.

ii. Με απόφαση της Διοικούσας Επιτροπής του ΞΕΕ διαπιστώνεται η διαγραφή των οφειλόμενων εισφορών μετά των τόκων και πάσης φύσεως προσθέτων τελών και προσαυξήσεων των επιχειρήσεων μελών του ΞΕΕ για ξενοδοχειακά καταλύματα, τα οποία διέκοψαν τη λειτουργία τους για περισσότερο της δεκαετίας κάθε φορά.

iii. Η απόφαση του στοιχείου ii) εκδίδεται ύστερα από εισήγηση της αρμόδιας οικονομικής υπηρεσίας του ΞΕΕ, στην οποία επισημαίνεται η αδυναμία λήψης μέτρων είσπραξης των εισφορών αυτών μετά των τόκων και των πάσης φύσεως προσθέτων τελών και προσαυξήσεων,

λόγω σημαντικών ελλείψεων της κατάστασης των εκμεταλλεύσεων. Ως σημαντικές ελλείψεις του προηγούμενου εδαφίου νοούνται αποκλειστικά η έλλειψη Αριθμού Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.) και η εμφάνιση του Α.Φ.Μ. ως ανενεργού στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο, που συντρέχουν σωρευτικά με την υπερδεκαετή διακοπή λειτουργίας, όπως αυτή συντρέχει κάθε φορά.

iv. Ο Πρόεδρος και τα μέλη της Διοικούσας Επιτροπής του Ξ.Ε.Ε., οι αρμόδιοι ελεγκτές και υπάλληλοι του Ξ.Ε.Ε. που συμμετέχουν στην εισήγηση, την απόφαση και γενικά τη διαδικασία της παρούσας, απαλλάσσονται από κάθε σχετική αστική, ποινική και πειθαρχική ευθύνη.»

Άρθρο 56

Χρήση τίτλων Ξενοδοχείου στην ίδια περιοχή - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 3 β.δ. της 25ης Νοεμβρίου/7ης Δεκεμβρίου 1937

Στην περ. 1 του άρθρου 3 του β.δ. της 25ης Νοεμβρίου/7ης Δεκεμβρίου 1937 (αρ. φύλλου 497), περί απαγορεύσεων τίτλων Ξενοδοχείων σχετικά με τη χρησιμοποίηση ιδίου τίτλου, παραποίηση, απομίμηση τίτλων Ξενοδοχείων, επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις: α) το πρώτο εδάφιο αντικαθίσταται, β) στο δεύτερο εδάφιο η φράση «Ξενοδοχεία» αντικαθίσταται από τη φράση «κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα» και η περ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«Απαγορεύεται:

1. Η χρήση του ιδίου διακριτικού τίτλου κύριου ξενοδοχειακού καταλύματος εντός της ίδιας νήσου ή εντός της αυτής περιφερειακής ενότητας της ηπειρωτικής χώρας.

Εν η περιπτώσει κατά την δημοσίευσιν του παρόντος πλείονα του ενός κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα φέρουσιν ως ανωτέρω τον ίδιον τίτλον, η Επιτροπή του άρθρου 1 του παρόντος, αποφαινεται περί του έχοντος επικρατέστερα επί του τίτλου δικαιώματα, των λοιπών υποχρεουμένων, μετά την απόφασιν της Επιτροπής, εις αλλαγὴν του τίτλου.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΗ ΔΙΑΤΑΞΗ

Άρθρο 57

Καταργούμενες διατάξεις - Κατάργηση άρθρου 4 β.δ. της 25ης Νοεμβρίου/7ης Δεκεμβρίου 1937

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργείται το άρθρο 4 του β.δ. της 25ης Νοεμβρίου/7ης Δεκεμβρίου 1937 (αρ. φύλλου 497), περί έγκρισης μετάφρασης των τίτλων των Ξενοδοχείων σε ξένη γλώσσα.

ΜΕΡΟΣ Η'

ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Άρθρο 58

Βυθίσεις για τη βελτίωση της υποθαλάσσιας χλωρίδας και πανίδας - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 41 ν. 3153/2003

Στην παρ. 1 του άρθρου 41 του ν. 3153/2003 (Α' 153), περί της βύθισης πλοίων, ναυαγίων, πλωτών ναυπηγημά-

των ή άλλων τεχνητών καταφυγίων ιχθύων για βελτίωση υποθαλάσσιας χλωρίδας και πανίδας, προστίθενται δύο τελευταία εδάφια και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Οι δημόσιες υπηρεσίες και οργανισμοί, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και οι αλιευτικοί συνεταιρισμοί μπορούν, μετά από έγκριση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Πολιτισμού, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και Τουρισμού, να βυθίζουν σε συγκεκριμένη θαλάσσια περιοχή πλοία, ναυάγια, πλωτά ναυπηγήματα ή άλλα τεχνητά καταφύγια ιχθύων τα οποία έχουν περιέλθει στην κυριότητά τους, με σκοπό τη δημιουργία πυρήνα υποθαλάσσιας ζωής ή την εκπαίδευση ή ξενάγηση αυτοδυνάτων. Αν η βύθιση πρόκειται να γίνει σε περιοχή που ανήκει στην εκμετάλλευση άλλου φορέα, απαιτείται και η προηγούμενη σύμφωνη γνώμη αυτού. Η ως άνω δυνατότητα μπορεί να χορηγείται για τη δημιουργία ελεύθερων τεχνητών υποβρυχίων αξιοθέατων του άρθρου 8 του ν. 4688/2020 (Α' 101) στα καταδυτικά πάρκα του άρθρου 13 του ν. 3409/2005 (Α' 273). Αν η βύθιση γίνεται σε προστατευόμενη περιοχή του δικτύου Natura 2000, απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του Οργανισμού Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής.»

Άρθρο 59

Συμβούλιο Χορηγιών - Τροποποίηση

παρ. 2 άρθρου 38 ν. 4276/2014

Στην παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 4276/2014 (Α' 155), περί μελών του Συμβουλίου Χορηγιών: α) ο αριθμός των μελών του εισαγωγικού εδαφίου μειώνεται, β) η περ. α) καταργείται, β) στην περ. β) επέρχονται νομοτεχνικές βελτιώσεις, γ) η περ. στ) αντικαθίσταται, δ) στο τελευταίο εδάφιο μετά τη φράση «του κλάδου ΠΕ Διοικητικού» προστίθεται η φράση « - Οικονομικού ειδικότητας ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού», και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Το Συμβούλιο Χορηγιών αποτελείται από πέντε (5) μέλη ως εξής:

- α) Καταργείται,
- β) έναν (1) Προϊστάμενο Γενικής Διεύθυνσης του Υπουργείου Τουρισμού,
- γ) τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών,
- δ) έναν (1) Προϊστάμενο Γενικής Διεύθυνσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους,
- ε) έναν (1) ειδικό επιστήμονα,
- στ) ένα (1) μέλος του Δ.Σ. του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού που ορίζεται από αυτό.

Με την ίδια απόφαση ορίζεται ο Πρόεδρος του Συμβουλίου και οι αναπληρωτές των τακτικών μελών. Ο Προϊστάμενος Γενικής Διεύθυνσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους και ο Αναπληρωτής του προτείνονται από τον Υπουργό Οικονομικών.

Τα μέλη του Συμβουλίου Χορηγιών ανακαλούνται οποτεδήποτε με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού. Με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού ρυθμίζονται τα ειδικότερα θέματα οργάνωσης και λειτουργίας του. Το Συμβούλιο Χορηγιών συνεδριάζει τακτικά μία φορά τον μήνα και εκτάκτως ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου.

Χρήη Γραμματέα εκτελεί μόνιμος υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού ειδικότητας ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού του Υπουργείου Τουρισμού και ορίζεται, με τον αναπληρωτή του, με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού.»

Άρθρο 60

Επιτροπή Προσφυγών - Αντικατάσταση

περ. δ) παρ. 6 άρθρου 4 ν. 3270/2004

Η περ. δ) της παρ. 6 του άρθρου 4 του ν. 3270/2004 (Α' 187), περί της ρύθμισης θεμάτων Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού, αντικαθίσταται ως εξής:

«δ) Κάθε διαφορά, που αφορά διοικητικές κυρώσεις, τις οποίες επιβάλλει το Υπουργείο Τουρισμού μέσω των Περιφερειακών Υπηρεσιών Τουρισμού (ΠΥΤ), επιλύεται, ύστερα από ενδικοφανή προσφυγή του διοικούμενου, από πενταμελή επιτροπή που εδρεύει στο Υπουργείο Τουρισμού, η οποία αποτελείται από: δα) έναν (1) Προϊστάμενο Γενικής Διεύθυνσης ή Προϊστάμενο Διεύθυνσης του Υπουργείου ως Πρόεδρο, που αναπληρώνεται από Προϊστάμενο Γενικής Διεύθυνσης ή Προϊστάμενο Διεύθυνσης και δβ) τέσσερα (4) μέλη που ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού, μαζί με τα αναπληρωματικά τους. Στις συνεδριάσεις της επιτροπής παρίσταται χωρίς δικαίωμα ψήφου μέλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, με βαθμό Παρέδρου, το οποίο αναπληρώνεται από Πάρεδρο ή Δικαστικό Πληρεξούσιο του Γραφείου Νομικού Συμβουλίου του Υπουργείου. Η Επιτροπή επικουρείται στο έργο της από εισηγητή και αναπληρωτή εισηγητή, οι οποίοι μετέχουν στις συνεδριάσεις χωρίς δικαίωμα ψήφου, και από δύο (2) γραμματείς, με τα αναπληρωματικά μέλη αυτών, οι οποίοι ορίζονται με την ίδια απόφαση του Υπουργού Τουρισμού. Οι αποφάσεις της Επιτροπής κυρώνονται από τον Υπουργό Τουρισμού, προκειμένου να καταστούν εκτελεστές ή αναπέμπονται αιτιολογημένα στην Επιτροπή για επανεξέταση.

Η ως άνω προσφυγή υποβάλλεται εντός τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση της πράξης επιβολής της διοικητικής κύρωσης και αναστέλλει την εκτέλεση αυτής, μέχρι την κοινοποίηση της σχετικής απόφασης στον ενδιαφερόμενο. Η άσκηση της προσφυγής δεν αναστέλλει τις αποφάσεις διακοπής λειτουργίας με σφράγιση καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος και κολυμβητικών δεξαμενών. Η Επιτροπή εκδίδει απόφαση εντός τριών (3) μηνών από την υποβολή της προσφυγής, ενώ οι προθεσμίες που τάσσονται τόσο για τη Διοίκηση όσο και για τον διοικούμενο, αναστέλλονται για το χρονικό διάστημα από την 1η Αυγούστου έως και την 31η Αυγούστου. Οι ΠΥΤ στις αποφάσεις επιβολής διοικητικών κυρώσεων μνημονεύουν τη δυνατότητα άσκησης προσφυγής, την ανατρεπτική προθεσμία για την άσκησή της, το αποφαινόμενο όργανο, καθώς και τις συνέπειες από τη μη άσκησή της. Κάθε ενδικοφανής προσφυγή δύναται να αφορά σε μία ή περισσότερες πράξεις επιβολής διοικητικής κύρωσης. Σε κάθε περίπτωση για καθεμία πράξη επιβολής καταβάλλεται παράβολο υπέρ του Υπουργείου Τουρισμού, ύψους εκατό (100) ευρώ, το οποίο συνοδεύει την προσφυγή κατά τον χρόνο υποβολής της, άλλως απορρίπτεται ως απαράδεκτη. Με απόφαση του Υπουρ-

γού Τουρισμού ορίζεται κάθε λεπτομέρεια σχετικά με την εύρυθμη λειτουργία της Επιτροπής Προσφυγών, την αναπροσαρμογή του ύψους του παραβόλου και ρυθμίζεται κάθε σχετικό ζήτημα.»

Άρθρο 61

Κατάργηση υποχρέωσης καταχώρισης μοναδικού αριθμού γνωστοποίησης στο Μητρώο Τουριστικών Επιχειρήσεων - Αντικατάσταση παρ. 4 άρθρου 2 ν. 4276/2014

Στην παρ. 4 του άρθρου 2 του ν. 4276/2014 (Α' 155), περί τήρησης μητρώου τουριστικών επιχειρήσεων, επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο η φράση «των τουριστικών επιχειρήσεων» αντικαθίσταται από τη φράση «τουριστικών επιχειρήσεων (ΜΗ.Τ.Ε.) για τις επιχειρήσεις», β) το δεύτερο εδάφιο αντικαθίσταται και η παρ. 4 διαμορφώνεται ως εξής:

«4. Η αρμόδια υπηρεσία τουρισμού τηρεί μητρώο τουριστικών επιχειρήσεων (ΜΗ.Τ.Ε.) για τις επιχειρήσεις του άρθρου 1, με αύξοντα αριθμό ο οποίος αναγράφεται στο Ειδικό Σήμα Λειτουργίας (Ε.Σ.Λ.) για τα τουριστικά καταλύματα και τις εγκαταστάσεις ειδικής τουριστικής υποδομής ή στη Βεβαίωση Συνδρομής Νόμιμων Προϋποθέσεων (Β.Σ.Ν.Π.), η οποία χορηγείται στις λοιπές επιχειρήσεις. Στο Ε.Σ.Λ. ή στη Β.Σ.Ν.Π. αναγράφεται και ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.) της επιχείρησης.

Τα στοιχεία του ΜΗ.Τ.Ε., μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, δύναται να αναρτώνται από το Υπουργείο Τουρισμού στην ιστοσελίδα του, σε ψηφιακές πύλες, σε εφαρμογές και σε λογαριασμούς μέσων κοινωνικής δικτύωσης, που διαχειρίζεται το ίδιο ή εποπτευόμενα από αυτό νομικά πρόσωπα ή εταιρείες.»

Άρθρο 62

Κατάργηση της διαδικασίας θεώρησης του καταλόγου επιβατών από τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 3 ν. 2446/1996

Στο τέλος του δευτέρου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 3 του ν. 2446/1996 (Α' 276), περί ελέγχου των τουριστικών λεωφορείων, διαγράφεται η φράση «και του οποίου οι σελίδες θεωρούνται από τον Ε.Ο.Τ.», και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Στις περιπτώσεις μεταφοράς προσχηματισμένης ομάδας που περιλαμβάνει τουλάχιστον μία διανυκτέρευση, πλέον των ανωτέρω, το φύλλο πορείας συνοδεύεται και από ονομαστικό κατάλογο των επιβατών. Ο ίδιος αυτός κατάλογος καταχωρείται σε ειδικό βιβλίο, που τηρούν υποχρεωτικά τα τουριστικά γραφεία και οι Τ.Ε.Ο.Μ.»

Άρθρο 63

Κυρώσεις επί παράλειψης γνωστοποίησης στοιχείων της οικονομικής δραστηριότητας - Τροποποίηση άρθρου 47 ν. 4442/2016

Στο άρθρο 47 του ν. 4442/2016 (Α' 230), περί κυρώσεων επί παράλειψης γνωστοποίησης στοιχείων της οι-

κονομικής δραστηριότητας, επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις: α) η παρ. 2 αντικαθίσταται, β) στις παρ. 4 και 5 πριν από τη φράση «με την σφράγιση της εγκατάστασης» προστίθεται η φράση «με έκδοση σχετικής απόφασης του προϊσταμένου της οικείας Περιφερειακής Υπηρεσίας Τουρισμού ή», και το άρθρο 47 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 47

Κυρώσεις

1. Αν ο υπόχρεος παραλείψει την υποβολή γνωστοποίησης ή γνωστοποιήσει αναληθή στοιχεία ή παραλείψει την υποβολή γνωστοποίησης των στοιχείων της οικονομικής δραστηριότητας σε περίπτωση επικείμενης μεταβολής, επιβάλλονται σε βάρος του οι κυρώσεις του άρθρου 15. Αρμόδια αρχή για την επιβολή των κυρώσεων είναι η οικεία υπηρεσία τουρισμού.

2. Για την επιβολή κυρώσεων εφαρμόζεται η παρ. 16 του άρθρου 7 του ν. 4276/2014 (Α' 155).

3. Σε περίπτωση παραβίασης επιμέρους όρων και προϋποθέσεων κατά τη λειτουργία δραστηριοτήτων που υπόκεινται σε γνωστοποίηση εφαρμόζονται οι κυρώσεις της κείμενης νομοθεσίας από τα αρμόδια όργανα που ορίζονται σε αυτή.

4. Όπου στην κείμενη νομοθεσία προβλέπεται η κύρωση της προσωρινής ή οριστικής αφαίρεσης Ε.Σ.Λ., νοείται εφεξής η προσωρινή ή οριστική διακοπή λειτουργίας της τουριστικής δραστηριότητας με έκδοση σχετικής απόφασης του προϊσταμένου της οικείας Περιφερειακής Υπηρεσίας Τουρισμού ή με τη σφράγιση της εγκατάστασης, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 7 του ν. 4276/2014.

5. Όπου στην κείμενη νομοθεσία προβλέπεται η κύρωση της αφαίρεσης άδειας λειτουργίας κολυμβητικής δεξαμενής, νοείται εφεξής η διακοπή λειτουργίας και χρήσης της κολυμβητικής δεξαμενής με έκδοση σχετικής απόφασης του προϊσταμένου της οικείας Περιφερειακής Υπηρεσίας Τουρισμού ή με τη σφράγιση της εγκατάστασης.»

Άρθρο 64

Δαπάνες του Υπουργείου Τουρισμού παρελθόντων ετών

Δαπάνες του Υπουργείου Τουρισμού που αφορούν στα οικονομικά έτη 2021, 2022 και 2023, συνολικού ύψους εβδομήντα τριών χιλιάδων πεντακοσίων (73.500) ευρώ, που αφορούν σε μη μισθολογικές παροχές σε δημοσιογράφους, αποζημίωση μελών του Πρωτοβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου του Υπουργείου και πληρωμή οφειλών από λογαριασμούς κοινής ωφέλειας, για τις οποίες δεν κατέστη εφικτό να τηρηθεί η προβλεπόμενη διαδικασία για την ανάληψη υποχρέωσης, θεωρούνται νόμιμες, τηρουμένων των λοιπών προϋποθέσεων περί νομιμότητας και κανονικότητας των δαπανών.

Άρθρο 65

Δαπάνες Οργανισμού Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας

Ο Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (ΟΒΙ), ως αποκλειστικά αρμόδιος φορέας για την απονομή των

εμπορικών σημάτων, αναλαμβάνει την κάλυψη, απευθείας και εις ολόκληρο, του συνόλου των δαπανών που έχουν προκληθεί ή θα προκληθούν στο μέλλον, για τον χειρισμό του ζητήματος εθνικού ενδιαφέροντος που έχει ανακύψει, ύστερα από την καταχώριση του εμπορικού σήματος «turkaegean» από τον Τουρκικό Οργανισμό Τουρισμού (TÜRKİYE TURİZM TANITIM VE GELİSTİRME AJANSI) και οι οποίες αφορούν δικαστικές και εξωδικαστικές ενέργειες της Ελληνικής Δημοκρατίας ή φορέων της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), καθώς και τις αμοιβές των νομικών εκπροσώπων που θα επιλεγούν για την εκπροσώπηση και προάσπιση των ελληνικών συμφερόντων ενώπιον του Γραφείου Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της αρμόδιας αμερικανικής αρχής και κάθε άλλου αρμόδιου εθνικού ή διεθνούς οργανισμού, φορέα, δικαστηρίου ή αρχής. Η εγγραφή της σχετικής πρόβλεψης στον προϋπολογισμό του ΟΒΙ γίνεται άμεσα με τροποποίησή του, σύμφωνα με τον ν. 4270/2014, περί δημοσίου λογιστικού.

Άρθρο 66

Δωμάτια προσωπικού κύριων ξενοδοχειακών καταλυμάτων - Προσθήκη άρθρου 1Α στον ν. 4276/2014

Στον ν. 4276/2014 (Α' 155) προστίθεται άρθρο 1Α ως εξής:

«Άρθρο 1Α

Δωμάτια προσωπικού κύριων ξενοδοχειακών καταλυμάτων

1. Για τη διαμονή του προσωπικού των κύριων ξενοδοχειακών καταλυμάτων των υποπερ. αα', δδ', εε' και ζζ' της περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 1 επιτρέπεται η ανέγερση δωματίων προσωπικού, είτε εντός των οικοπέδων ή γηπέδων επί των οποίων ανεγείρονται τα παραπάνω ξενοδοχειακά καταλύματα ως προαιρετική συνοδή εγκατάσταση αυτών, είτε σε αυτοτελή οικοπέδα ή γήπεδα, σύμφωνα με τους όρους, τις προϋποθέσεις και τις ελάχιστες προδιαγραφές των παρ. 2 έως 4.

2. Τα δωμάτια προσωπικού που ανεγείρονται εντός των οικοπέδων ή γηπέδων επί των οποίων ανεγείρονται τα κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα της παρ. 1 υπόκεινται στους ισχύοντες όρους και περιορισμούς δόμησης για την ανέγερση ξενοδοχειακών καταλυμάτων. Το εμβαδόν του δίκλινου υπνοδωματίου ορίζεται κατ' ελάχιστον σε δεκατέσσερα (14) τετραγωνικά μέτρα, συμπεριλαμβανομένου του λουτρού με τα λοιπά είδη υγιεινής και εξοπλισμό μπάνιου, επιπρόσθετα δε απαιτούνται κοινόχρηστοι χώροι πλυντηρίου - στεγνωτηρίου και σιδερωτηρίου, καθώς και κοινόχρηστη κουζίνα εμβαδού τουλάχιστον δεκαπέντε (15) τετραγωνικών μέτρων.

3. Τα δωμάτια προσωπικού μπορούν επίσης να ανεγείρονται εντός αυτοτελών οικοπέδων ή γηπέδων σε ακτίνα δέκα (10) χιλιομέτρων από το κύριο ξενοδοχειακό κατάλυμα της παρ. 1. Στην περίπτωση αυτή τα δωμάτια προσωπικού υπόκεινται στους ισχύοντες όρους και περιορισμούς δόμησης για την ανέγερση ξενοδοχειακών καταλυμάτων, καθώς και στις ισχύουσες τεχνικές και λειτουργικές προδιαγραφές για ξενοδοχεία δύο (2)

αστέρων, μη εφαρμοζομένου κατά τα λοιπά του άρθρου 6 της υπ' αρ. 4418/5.3.2019 απόφασης της Υπουργού Τουρισμού, περί υποχρεωτικότητας κατάταξης σε κατηγορίες αστέρων.

4. Τα δωμάτια προσωπικού των παρ. 2 και 3 προορίζονται αποκλειστικά για τη διαμονή του προσωπικού: α) της επιχείρησης που συνιστά τον φορέα άσκησης της δραστηριότητας και που έχει προβεί στη γνωστοποίηση λειτουργίας του ξενοδοχειακού καταλύματος, σύμφωνα με την υπ' αρ. 8592/17.5.2017 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Τουρισμού ή β) καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος που δραστηριοποιούνται με συμβατικούς όρους, εντός του ξενοδοχειακού καταλύματος, και που έχουν προβεί σε γνωστοποίηση λειτουργίας, σύμφωνα με την υπ' αρ. 13387/5.7.2022 (Β' 3737) κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Τουρισμού και Κλιματικής Κρίσης και Προστασίας ή γ) εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής, που έχει ανεγερθεί σε συνδυασμό με το κύριο ξενοδοχειακό κατάλυμα.

5. Οι αρμόδιες υπηρεσίες περιβαλλοντικής υγιεινής (Διευθύνσεις Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας ή Διευθύνσεις Περιβαλλοντικής Υγιεινής και Υγειονομικού Ελέγχου) των οικείων περιφερειακών ενοτήτων, κατά τον λόγο αρμοδιότητάς τους, διενεργούν δειγματοληπτικούς ελέγχους προκειμένου να διαπιστωθεί ότι τηρούνται όλα τα μέτρα υγιεινής και οι εγκριθέντες περιβαλλοντικοί όροι στις εγκαταστάσεις των δωματίων προσωπικού που δημιουργούνται βάσει των παρ. 2 και 3. Η έκθεση αυτοψίας αποστέλλεται στην αρμόδια υπηρεσία τουρισμού. Αν διαπιστωθούν και βεβαιωθούν κίνδυνοι για τη δημόσια υγεία, συντάσσεται έκθεση αυτοψίας, η οποία αποστέλλεται στην αρμόδια υπηρεσία τουρισμού και τα δωμάτια προσωπικού σφραγίζονται ή διακόπτεται η λειτουργία τους.

6. Οι αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Τουρισμού προβαίνουν οποτεδήποτε σε έλεγχο, ώστε να διαπιστώσουν αν η χρήση των δωματίων του προσωπικού λαμβάνει χώρα σύμφωνα με το παρόν. Για τα δωμάτια προσωπικού της παρ. 2 εκδίδεται ενιαίο πιστοποιητικό πυρασφάλειας με τα κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα της παρ. 1, οι δε κλίνες των δωματίων προσωπικού προσμετρώνται για τις ανάγκες έκδοσης του πιστοποιητικού πυροπροστασίας, σε εκείνες του ξενοδοχειακού καταλύματος της παρ. 1. Για τα δωμάτια προσωπικού της παρ. 3 άνω των πενήντα (51) κλινών απαιτείται πιστοποιητικό πυρασφάλειας για το σύνολο της εγκατάστασης.

7. Παραβίαση του παρόντος όσον αφορά την έλλειψη των κατ' ελάχιστον προδιαγραφών επισύρει πρόστιμο ύψους δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης του υπόχρεου, μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την επίδοση της απόφασης επιβολής προστίμου μπορεί να επιβάλλεται ως μέτρο η σφράγιση των δωματίων προσωπικού με απόφαση της υπηρεσίας τουρισμού του Υπουργείου Τουρισμού. Παραβίαση του παρόντος όσον αφορά στη μη χρήση των δωματίων προσωπικού για τον σκοπό που δημιουργούνται ή την έλλειψη πιστοποιητικού πυρασφάλειας, επισύρει σφράγιση των εγκαταστάσεων ή διακοπή λειτουργίας τους από την οικεία

υπηρεσία τουρισμού. Για την επιβολή των κυρώσεων εφαρμόζεται αναλόγως η παρ. 16 του άρθρου 7.

8. Τα πρόστιμα του παρόντος, καθώς και οι κυρώσεις επιβάλλονται από την αρμόδια υπηρεσία τουρισμού. Τα διοικητικά πρόστιμα επιβάλλονται υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου, βεβαιώνονται στην αρμόδια κατά περίπτωση Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία και εισπράττονται σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α' 190).

9. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Τουρισμού και Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να καθορίζονται ειδικότερες τεχνικές και λειτουργικές προδιαγραφές, η υποχρέωση εφοδιασμού με βεβαιώσεις, εγκρίσεις, αδειοδοτήσεις και πιστοποιητικά από αρμόδιες αρχές, η διαδικασία ελέγχου των καταλυμάτων προσωπικού, η διαδικασία σφράγισης, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος, με την επιφύλαξη του Κεφαλαίου Α' του ν. 4014/2011 (Α' 209), περί περιβαλλοντικής αειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων.»

Άρθρο 67

Έλεγχοι διαπίστωσης παράβασης οδηγών που διενεργούν τουριστικές μεταφορές - Τροποποίηση περ. 5Α υποπαρ. Η.2 παρ. Η' άρθρου πρώτου ν. 4093/2012

Στο προτελευταίο εδάφιο της περ. 5Α της υποπαρ. Η.2 της παρ. Η' του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α' 222), οι λέξεις «και η επιβολή κυρώσεων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «λαμβάνουν χώρα μόνον στον οδηγό του οχήματος και στα ως άνω έγγραφα και όχι στους επιβαίνοντες πελάτες από τους οποίους μπορεί να ζητείται μόνο η επίδειξη αντιγράφου του ταξιδιωτικού εγγράφου του επιβαίνοντος στο όχημα, με τον οποίο έχει καταρτιστεί η διατακτική ταξιδιού/μεταφοράς (voucher)» και η περ. 5Α διαμορφώνεται ως εξής:

«5Α. Επιτρέπεται η μεταφορά χωρίς κόμιστρο πελατών τουριστικών γραφείων με επιβατηγά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης με οδηγό, που είτε ανήκουν στα τουριστικά γραφεία είτε χρησιμοποιούνται από αυτά δυνάμει σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης ή συμβάσεων βραχυχρόνιας ή μακροχρόνιας μίσθωσης. Η μεταφορά του προηγούμενου εδαφίου διέπεται από τις διατάξεις του π.δ. 7/2018 (Α' 12) και πραγματοποιείται σύμφωνα με το τυπικά προκαθορισμένο, οργανωμένο και προπληρωμένο πρόγραμμα του ταξιδιού των πελατών τουριστικών γραφείων, διάρκειας τουλάχιστον είκοσι τεσσάρων (24) ωρών, όπως αυτό αποτυπώνεται στις διατακτικές ταξιδιού/μεταφοράς (voucher) που εκδίδονται από το τουριστικό γραφείο.

Για τη μεταφορά της παρούσας διάταξης απαιτείται:

α) το Ε.Ι.Χ. όχημα με οδηγό να χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την υπηρεσία μεταφοράς, ελάχιστης διάρκειας τριών (3) ωρών, που αποτελεί μέρος του συγκεκριμένου οργανωμένου προπληρωμένου προγράμματος διακοπών, διάρκειας τουλάχιστον είκοσι τεσσάρων (24) ωρών, και να καταχωρείται στο μητρώο του άρθρου 18 του ν. 4530/2018 (Α' 59) σε αυτοτελή λίστα που καταχωρούνται οχήματα που εκτελούν υπηρεσίες μεταφορών με βάση διατακτική ταξιδιού/μεταφοράς (voucher),

β) το Ε.Ι.Χ. όχημα με οδηγό να φέρει επικολλημένο στην πάνω δεξιά πλευρά του οπίσθιου ανεμοθώρακα διακριτικό σήμα διαστάσεων 105x148,5 mm (χιλιοστόμετρων), στο οποίο αναγράφεται η επωνυμία και ο αριθμός ΜΗ.Τ.Ε. του τουριστικού γραφείου,

γ) εντός του οχήματος να βρίσκονται διαθέσιμα προς έλεγχο:

αα) η Βεβαίωση Συνδρομής Νόμιμων Προϋποθέσεων (Β.Σ.Ν.Π.) λειτουργίας του τουριστικού γραφείου,

ββ) η άδεια κυκλοφορίας του οχήματος και επιπλέον, σε περίπτωση που το όχημα δεν ανήκει στην κυριότητα του τουριστικού γραφείου, αντίγραφο της σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης ή της σύμβασης βραχυχρόνιας ή μακροχρόνιας μίσθωσης, συνοδευόμενο από εξουσιοδότηση του τουριστικού γραφείου προς τον οδηγό του αυτοκινήτου ότι είναι ο νόμιμος χρήστης του,

γγ) η άδεια οδήγησης του οδηγού που εκδίδεται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις των οδηγών Ε.Ι.Χ.,

δδ) η σύμβαση εργασίας ή παροχής υπηρεσιών του οδηγού με την επιχείρηση, αν ο οδηγός του οχήματος είναι άλλος από τον ιδιοκτήτη ή τον νόμιμο εκπρόσωπο του τουριστικού γραφείου και

εε) η διατακτική ταξιδιού/μεταφοράς (voucher), η οποία περιλαμβάνει και αποτυπώνει το προπληρωμένο και οργανωμένο πακέτο διακοπών και αναφέρει υποχρεωτικά τα σημεία αναχώρησης, περιηγήσεων, εκδρομών, στάσεων και άφιξης και τις ημερομηνίες κάθε υπηρεσίας μεταφοράς που περιλαμβάνεται στο πακέτο διακοπών, καθώς και τον αριθμό κυκλοφορίας, τον κατασκευαστικό οίκο και τον τύπο του εκμισθωμένου Ε.Ι.Χ. οχήματος.

Τα έγγραφα της υποπερ. εε' καταχωρούνται, μέσω ηλεκτρονικής εφαρμογής, με ευθύνη των τουριστικών γραφείων στο ψηφιακό μητρώο του άρθρου 20 παρ. 1 του ν. 4530/2018, πριν από την έναρξη εκτέλεσης μεταφοράς με voucher. Η υποχρέωση καταχώρησης αρχίζει μετά τη θέση σε λειτουργία του ηλεκτρονικού συστήματος, στο οποίο έχουν πρόσβαση οι υπηρεσίες των Υπουργείων Μεταφορών και Υποδομών και Τουρισμού και οι αρμόδιες υπηρεσίες ελέγχου.

Με απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών και Τουρισμού δύναται να τροποποιούνται τα διακριτικά γνωρίσματα της περ. β', τα έγγραφα της περ. γ', καθώς και οι κυρώσεις που προβλέπονται στην παρούσα διάταξη.

Με απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών και Τουρισμού, η οποία εκδίδεται εντός μηνός από τη δημοσίευση του παρόντος, ορίζεται ανά Περιφέρεια ο μέγιστος αριθμός οχημάτων που επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται για υπηρεσίες μεταφοράς της παρούσας διάταξης, ως ποσοστό του συνολικού αριθμού Ε.Δ.Χ. οχημάτων.

Η παράβαση των διατάξεων της παρούσας επισύρει σε βάρος του τουριστικού γραφείου πρόστιμο ύψους δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ. Αν η μεταφορά εκτελείται χωρίς να έχει εκδοθεί διατακτική ταξιδιού/μεταφοράς (voucher) ή χωρίς να έχει συναφθεί σύμβαση εργασίας ή σύμβαση παροχής υπηρεσιών μεταξύ της επιχείρησης και του οδηγού, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ. Σε περίπτωση υποτροπής μέσα

στην τριετία, επιβάλλεται διπλάσιο πρόστιμο, σε περίπτωση δεύτερης υποτροπής μέσα στην τριετία επιβάλλεται τριπλάσιο πρόστιμο και σε κάθε επόμενη υποτροπή μέσα στην τριετία ανακαλείται η βεβαίωση συνδρομής νόμιμων προϋποθέσεων της επιχείρησης για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών. Κατά τα λοιπά, παραμένουν εφαρμοστέες οι κυρώσεις του ν. 4530/2018.

Οι έλεγχοι για τη διαπίστωση παραβάσεων λαμβάνουν χώρα μόνον στον οδηγό του οχήματος και στα ως άνω έγγραφα και όχι στους επιβαίνοντες πελάτες από τους οποίους μπορεί να ζητείται μόνο η επίδειξη αντιγράφου του ταξιδιωτικού εγγράφου του επιβαίνοντος στο όχημα με τον οποίο έχει καταρτιστεί η διατακτική ταξιδιού/μεταφοράς (voucher) και διενεργούνται κατά τον λόγο αρμοδιότητάς τους, από τις αδειοδοτούσες υπηρεσίες του Υπουργείου Τουρισμού, τις Διευθύνσεις Μεταφορών της Περιφέρειας, την Τροχαία, το Λιμενικό Σώμα - Ελληνική Ακτοφυλακή, το Σώμα Επιθεωρητών Ελεγκτών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών και τις αρμόδιες υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας Μεταφορών. Οι εκθέσεις διαπίστωσης των παραβάσεων διαβιβάζονται στις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Τουρισμού για την επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων.»

Άρθρο 68

Δυνατότητα μίσθωσης τμημάτων ξενοδοχείων για εκπαιδευτικούς σκοπούς - Αντικατάσταση παρ. 3 άρθρου 1 ν.δ. 3594/1956

Η παρ. 3 του άρθρου 1 του ν.δ. 3594/1956 (Α' 238), περί τουριστικής εκπαίδευσης, αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Προς επίτευξη των σκοπών της τουριστικής εκπαίδευσης που παρέχεται από τις εκπαιδευτικές μονάδες αρμοδιότητας του Υπουργείου Τουρισμού, το Υπουργείο Τουρισμού δύναται να μισθώσει κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα ή τμήματα αυτών ή εγκαταστάσεων καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στη σχετική σύμβαση μίσθωσης.»

ΜΕΡΟΣ Θ'

ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 69

Έναρξη ισχύος

Η έναρξη ισχύος του παρόντος ορίζεται από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται ειδικότερα.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 13 Ιουλίου 2024

Η Πρόεδρος της Δημοκρατίας

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Οι Υπουργοί

Εθνικής Οικονομίας
και Οικονομικών

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

Παιδείας, Θρησκευμάτων
και Αθλητισμού

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ

Υποδομών και Μεταφορών

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ

Εργασίας
και Κοινωνικής Ασφάλισης

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ

Αγροτικής Ανάπτυξης
και Τροφίμων

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ

Ψηφιακής Διακυβέρνησης

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ

Υφυπουργός
στον Πρωθυπουργό

ΠΑΥΛΟΣ ΜΑΡΙΝΑΚΗΣ

Εξωτερικών

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ

Αναπληρωτής Υπουργός Παιδείας,
Θρησκευμάτων και Αθλητισμού

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΡΟΥΤΣΗΣ

Περιβάλλοντος και Ενέργειας

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ

Δικαιοσύνης

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΛΩΡΙΔΗΣ

Ναυτιλίας
και Νησιωτικής Πολιτικής

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ

Κλιματικής Κρίσης
και Πολιτικής Προστασίας

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΙΚΙΛΙΑΣ

Εσωτερικών

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΣ

Υγείας

ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Ανάπτυξης

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ

Πολιτισμού

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΜΕΝΔΩΝΗ

Τουρισμού

ΟΛΓΑ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗ

Επικρατείας

ΧΡΗΣΤΟΣ - ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΚΕΡΤΣΟΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 15 Ιουλίου 2024

Ο επί της Δικαιοσύνης Υπουργός

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΛΩΡΙΔΗΣ